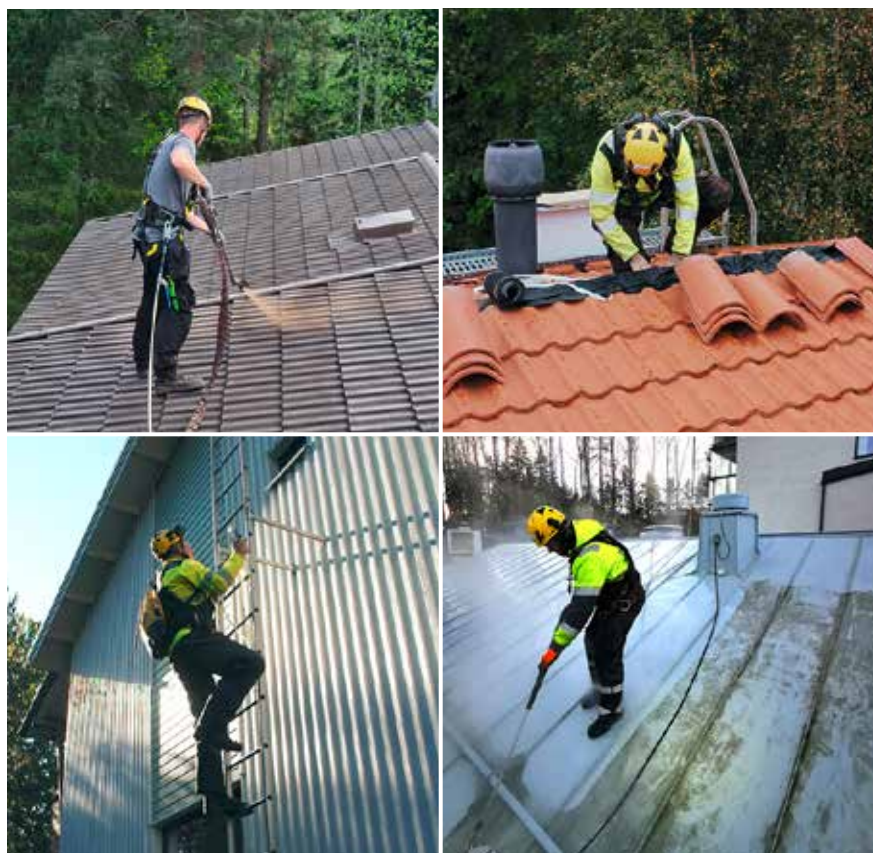

Eri vuosi- kymmenten taloissa on omat metkunsä

10 "Mummolan tuoksu" johtuu
usein ilmanvaihdon puutteista

20 Terassi viihtyisäksi
– satoi tai paistoi

**Katto kuntoon 100%
tyytyväisyystakuulla**

Tilaa maksuton kuntokartoitus
040 485 3384 • www.tehopesu.fi
Veikkoinkuja 1, 03100 Nummela

**LOHJAN
LV-TEKNIikka OY**

050 410 2195 • 050 495 7670

**ASiantunteva tekijä
ALUEELLASI**

- Pora- ja rengaskaivojen pumppukorjaukset
- Uudet vesi- ja viemärijärjestelmät
- Käyttövési- ja lämpöputkiremontit

Kauttamme myös mm.
ILMALÄMPÖPUMPUT
asennus ja huolto

**DAIKIN
INNOVA**

PICKALA ROCK RESORT

Antaa ellettäväksi unelman

Siuntion Pickalaan rakentuva uniikki asuinalue on poikkeuksellisen upea yhdistelmä sadunomaista luontoa, laadukasta vapaa-ajan toimintaa sekä ykkösluokan asumista.

Rock Resortin sydän on yhdeksän-reikäinen par3-golfkenttä Rock, sekä klubirakennus ravintoloinen. Rock tähtää maailman parhaaksi par3-kentäksi ja aukeaa pelaajille alkukesällä 2025.

Tontteja kauniine luontonäkymineen tulee noin 150 asunnolle. Ensimmäiset tontit ja asunnot tulevat suunnitelmien mukaan myyntiin syksyllä 2024.

**Anna unelman
viedä mennessään
ja kysy lisää.**

www.rockresort.fi

R

O

C

K

Omakoti

www.omakotilehdet.fi
facebook.com/omakotilehti

Ilmestyminen

Nro 1/2024	vko	6
Nro 2/2024	vko	13
Nro 3/2024	vko	23
Nro 4/2024	vko	38
Nro 5/2024	vko	45

Jakelu ja levikki
Jakelulevikki 18 000 kpl
Pientalot Lohjan, Ojakkalan, Vihdin, Siuntion, Nummi-Pusulan ja Kirkkonummen taajamissa.

Julkaisija ja kustantaja
Media Potentia Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
p. 0400 772 229
www.mediapotentia.fi

Päätoimittaja
Petri Kaukonen
p. 0400 770 203
petri@mediapotentia.fi

Toimitus
Mari Pihlajaniemi
p. 045 276 5998
toimitus@mediapotentia.fi

Mediamyynti
Media Potentian toimisto
p. 0400 772 229
toimisto@mediapotentia.fi

Taitto ja ilmoitusvalmistus
Media Potentia Oy
aineistot@mediapotentia.fi

Paino
Sanoma Manu Oy

Etukannen kuvat
Pääkuva: Kasper Käyhkö

Lehti noudattaa ilmoitusten julkaisusääntöjä. Reklamaatiot on tehtävä 7 vrk:n aikana ilmoituksen julkaisemisesta Media Potentia Oy:lle. Suurin mahdollinen vastuu ilmoituksen julkaisemisesta sattuneesta virheestä tai poisjäämisestä sekä sen aiheuttamista vahingoista on ilmoituksen hinta. Mikäli ilmoitusmateriaali saapuu aineistopäivän jälkeen Media Potentia Oy ei ole velvollinen korvaamaan painovirheitä. Ilmoituksista lähetetään oikovedos sopimuksen mukaan.Peruutukset viimeistään aineistopäivänä. Jos ilmoitus on ehditty valmistaa ennen peruutusta, veloitetaan siitä 50 % ilmoituksen hinnasta.

Unsplash

14
Rakkaudesta omaan pihaan

Tässä lehdessä

- 3 Pääkirjoitus
- 5 Ajankohtaista
- 6 Omakotitalojen tyyppiviati eri vuosikymmenillä
- 10 Homeongelmat ja kosteusvauriot
- 12 Talokaupan sudenkuopat
- 14 Huolellisella suunnittelulla viihtyisä piha
- 20 Terassi mukavaksi säällä kuin säällä
- 25 Lakipalsta
- 26 Pihamökit, puutarhavarastot ja kasvihuoneet
- 28 Kodin turhien tavaroiden kierrätys
- 30 Ajanviete

Petri Kaukonen
Päätoimittaja

Nikkarointia, pihatöitä – ja riippumatossa löhöilyä

Ainakin taannoin kesäkuu oli todennäköisin ajankohta, jolloin suomalainen osti itselleen omakotitalon tai muun kiinteistön. Vaikka kauppamäärät ovat hiipuneet varsinkin koronavuosien lukemista, tänäkin kesänä monet meistä aloittavat uutukaisen elämän omakotiasujina.

Onnittelut! Riippuen siitä, millaisen tuvan on itselleen innostunut hankkimaan, alkuhuvan jälkeen kodinomistajalle voi koittaa kuitenkin myös hyinen herätys.

Käsillä on yhtäkkiä talo, jonka korjaushistoria on voinut jäädä osin unholaan vuosien vierieessä ja omistajien vaihtuessa; kukkaloistoinen, mutta työläs puutarha, jota joku muu on vaalinut vuosikaudet vaivaa säästämättä; pieniä puutteita, joiden kanssa joko opitaan elämään tai joita ryhdytään korjaamaan – heti sitten, kun budjetti vain antaa myöten.

Mutta huolet pois. Asuminen opettaa. Tietoa kannattaa hankkia ja keskustella askarruttavista asioista vaikka naapureiden kanssa. Erään nyrkkisäännön mukaan vanhaa taloa tulisi myös asua vuoden verran, ennen kuin sitä ryhtyy myllertämään uuteen uskoon. Näin sen kommervenkit ehtivät tulla rauhassa tutuksi.

Ja eihän omakotitalossa asuminen ole suinkaan pelkkää rehkimistä ja kukkapenkkin kiittämistä. Varsinkin kesällä asumismuoto näyttää parhaat puolensa. Viihdytään siis, niin omassa rauhassa kuin läheistenkin kanssa, ja iloitaan tulevista lämpimistä päivistä!

Lämpimin terveisin,

Petri Kaukonen

Päätoimittaja
Omakoti

Kuljetus Hans Hindersson

VAIHTOLAVAKULJETUKSET
p. 0400 473 268 / 0400 313 501

LOHJA
hans.hindersson@gmail.com

NUMMELAN
KAAKELIKESKUS

Palveleva laattakauppa Nummelassa

Meiltä Laattamaailman, Pukkilan ja Laattaleevin laatat sekä Mira-laastit ja vedeneristeet.

PUKKILA

LAATTAMAAILMA

mira

laatta
leevi.fi

Avoinna ti-pe 10-17, la 10-14
Puh. 040 508 4860 | Juuritie 1, Nummela

» LYHYESTI

Kiinnostus puutarhaharrastamiseen kasvaa

Puutarhaharrastus on yksi suomalaisten suosituimpia vapaa-ajan toimia, iloitsi Puutarhaliitto ry keväisessä tiedotteessaan. Noin puolet suomalaisia pitää sitä joko hyvin tai melko tärkeänä harrastuksena. 75 prosentille se on viikoittaista puuhaa kotipihoilla, mökeillä, terasseilla ja parvekkeilla.

Kantar Agri -tutkimuslaitoksen Kotipuutarha-tutkimuksen mukaan viime vuonna saavutettiin kaikkien aikojen euromääräinen ennätys puutarhakaupassa. Erityisesti kaupaksi kävivät kasvien taimet ja esimerkiksi kompostorit ja puutarhatyökalut. Kotitalouden vuosittainen keskiostos nousi 351 euroon. Puutarhakaupan arvo oli 699 miljoonaa euroa tämän tutkimuksen arvion perusteella. Lisäksi suomalaiset käyttivät piharakentamiseen esimerkiksi piharakentamiseen ja terasseihin, 707 miljoonaa euroa.

Suomalaisten kiinnostus puutarhaharrastamiseen nousi ennätyskorkealle koronavuosina 2020 ja 2021. Kiinnostus on näistä vuosista hiukan vaimentunut, mutta on edelleen korkealla. Nyt erityisesti nuoret ja kaupunkilaiset harrastajat arvostavat oma-varaisuutta ja luonnonmukaisuutta puutarhan hoidossa.

Mieltä ja kehoa

Kasvien kasvattaminen puutarhassa rau-

hoittaa ja hoitaa sekä mieltä että kehoa, kertovat Kotipuutarhatutkimuksen tulokset. Vanhemmat ikäpolvet kokevat puutarhaharrastamisen hyvänä fyysisen kunnon ylläpitäjänä. Toisaalta nuoremmat kertovat puutarhan auttavan rentoutumisessa, kuvailee sukupolvien eroja Puutarhaliiton toimitusjohtaja **Timo Taulavuori**.

Kiinnostus puutarhaharrastamista kohtaan kasvaa edelleen. Kolme neljäsosaa suomalaisista harrastaa jotain puutarhahoitoon liittyvää. Noin seitsemän prosenttia, haluaisi edelleen lisätä puutarhaharrastustaan, mutta heillä ei ole siihen mahdollisuuksia joko sopivan paikan tai harrastamiseen käytettävän ajan vuoksi. Lisäksi Kantarin tutkimuksesta selviää, että erityisesti naiset kokevat lisäksi tämänhetkisen taloudellisen tilanteen rajoittavan harrastusmahdollisuuksiaan muun muassa yleisen kustannusnousun vuoksi.

Ympärivuotista kasvua

Puutarhaliiton toimitusjohtaja Timo Taulavuori uskoo harrastamisen kasvuun niin pihossa kuin kotiympäristöissä, sillä esimerkiksi led-valojen avulla myös pienenmuotoinen kasvattaminen on mahdollista sisätiloissa jopa vuoden ympäri. Näin harrastaminen ja kasvukausi voivat jatkua

Kuva: Puutarhaliitto ry

ympäri vuoden.

Moni arvostaa myös erityisesti sitä, että puutarha on lähes ainoita harrastuksia, joiden avulla voidaan sitoa ilmahan haitallista hiilidioksidia kasveihin ja maaperään. Samalla kun harrastustoiminta tekee hyvää itselle, se myös auttaa sopeutumaan ilmastomuutokseen, hän korostaa harras-

tuksen hyviä puolia. Jokainen vihreä kasvi sitoo kasvaessaan hiiltä, oli harrastamisen tarkoitus joko ilahduttaa harrastajan silmää tai lopputuotteen päätyä ruokavaliomme. Puutarhaharrastaminen ja sen kasvu ovat monin tavoin myös kansanterveyden ja -talouden kannalta hyödyllistä, kertoo Taulavuori.

Kyläkaupat ovat matkailijoiden keitaita ja kesäisen elämänmenon näyttämöitä

Suomalaiset kyläkaupat ovat matkojen, retkien ja piipahdusten kohteina vertaansa vailla. Kyläkauppiat kattavat tarjolle kesäiset juoma- ja jäätelösuosikit ja grilliherkut, paikalliset erikoisuudet sekä lomailijan ja kesäasukkaan tarvekalut – ja tarjoavat usein tuoreen kahvikupposen, seuraa ja tilaa hengähtää.

Porvoon saaristossa sijaitsevan Emäsalon kyläpuodin kauppias **Irina Hoyer-Viitala** ja kauppiaan oikea käsi **Victoria Wahrman** odottavat malttamattomina kyläkaupan vilkkainta sesonkia – satavuotias vanha kyläkoulu herää kesään toden teolla kesäkuussa.

– Kesällä kyläkauppa on kuin värikäs näytelmä, paitsi että tämä on aito! Asukkaat ja mökkiläiset tapaavat tuttujaan. Kielten kirjo on upea show, kun erityisesti loppukesästä turistit eri puolilta maailmaa saapuvat, Hoyer-Viitala hymyilee.

Lappilaisesta Lohinivan kyläkaupasta löytyy kaikki tarvittava kesän tuoteuutuuksista pihapeleihin

Lohinivan kyläkaupan alueella Rovaniemen ja Kittilän puolimatassa väkimäärä tup-

laantuu tai jopa kolminkertaistuu kesäkuukausien aikana. Lohinivan kyläkaupan kauppiaan **Tiina Iivarin** vilkkain kesä pyörittää käyntiin kesäkuussa.

– Moni tekee töitä mökillä kesän mittaan, joten mökkeily ei enää rajoitu pelkästään kesälomien aikaan ja viikonloppuihin, Iivari sanoo.

Iivari alkaa valmistautua kesäsesonkiin varhain talvella. Kevään pilkkitoukat vaihtuvat sujuvasti vapun tuotteisiin ja kesämökin siivouksessa tarvittaviin välineisiin. Kesän grilli- ja juomauutuudet sekä kesän ikisuosikit tikkataulut hän pyrkii saamaan hyllyyn jo ennen kuin niitä ehtii kukaan kaivata.

– Kun paikalliset tietävät ajoissa, että täältä meiltä löytyvät varmasti kaikki kesän uutuustuotteet, kauppatemat suuntautuvat meille. Pyöräilijöille, karavaanareille ja muille kesämatkailijoille suunnatut palvelut ja kesän tikkakisa houkuttelevat pysähtymään, Iivari kertoo.

Yttergrund-majakkatuotteet ja vanhan kyläkaupan tunnelma ihastuttavat Siipyyn kyläkaupassa Kristiinankaupungissa

Siipyyn kyläkaupan kesän tekevät eri-

tyisesti vapaa-ajan asukkaat ja E8-tieltä poikkeavat, kauniin rantatien valitsevat ulkomaiset ja kotimaiset motoristit, pyöräilijät ja karavaanarit. Myös läheisessä vierasvenesatamassa pysähtyvät veneilijät ja Kiilin kotiseutumuseon vieraat piipahtavat kaupassa ostoksilla tai kahvilassa.

– Moni kesävierailija ihastelee aitoa vanhanajan tunnelmaa kaupassa. Yli satavuotias rakennus antaa kauniit puitteet

kaupalle, kertoo **Tanja Sinervo**, Siipyyn kyläkaupan kauppias. Siipyyn kyläkaupan hittituotteeksi ovat nousseet majakkatuotteet. Läheisellä Selkämerellä sijaitseva Suomen toiseksi korkein majakka, Yttergrund, koristaa t-paitoja ja kangaskasseja.

– Näitä majakkatuotteita tullaan kauppaan hakemaan, ja uudet värit vievät monesti käsistä, Sinervo nauraa.

Suomen Yrittäjäopisto

Sähkölaitteista tai sähköasennuksista syttyi viime vuonna 2260 tulipaloa – palon syynä useimmiten lieden huolimaton käyttö

Sähköpalolla tarkoitetaan tulipaloa, joka saa syttymisenergiansa suoraan sähköstä, esimerkiksi liedestä, kiukaasta, kylmälaitteesta, valaisimesta tai sähköasennuksesta. Pelastusviranomaiset kirjaavat sähköpalot PRONTO-tietokantaan, johon merkitään myös palon syttymislähde, jos se on tiedossa. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) kertoi alkuvuodesta, että viime vuonna eniten sähköpaloja syttyi tietokannan mukaan sähköliesistä tai -uuneista. Valaisimista sai alkunsa 189 paloa, sähköjohdoista ja kaapeloinneista 112, sähkökiukaista 98, mikroaaltouuneista 81, pyykinpesukoneista 61 ja kylmälaitteista 48. Pienielektroniikan akku tai laturi oli merkitty syttymissyiksi 65 tapauksessa.

Sähkölaitteesta alkaneen palon syynä on usein ihmisen toiminta: huolimattomuus, käyttö- ja asennusohjeiden vastainen toiminta tai sähkölaitteen huollon laiminlyönti. Myös ihmisen toimintakyky vaikuttaa paloturvallisuuteen. Osaako esimerkiksi käyttää sähkölaitteita oikein, ymmärtääkö laitteen käyttö- ja turvallisuusohjeita, kykeneekö vaihtamaan palovaroittimen pariston, hälyttämään apua tai poistumaan asunnosta hätätilanteessa.

Vältä sähköpalot oikealla toiminnalla

– Sähköpaloja voi ehkäistä, kun käyttää sähkölaitteita oikein ja tarvittaessa valvotuna. Esimerkiksi ruokaa laitettaessa pitää valvoa liettä ja kiukaan tai pesukoneiden päällä ollessa on syytä olla kotosalla. Muita käytännön ohjeita sähköpalojen välttämiseksi ovat: älä säilytä tavaraa lieden päällä, keskity kokkaamiseen, älä käytä saunaa va-

rastona äläkä kuivata pyykkiä kiukaan päällä, sanoo Tukesin ylitarkastaja **Jukka Lepistö**.

Liesipalot edelleen yleisimpiä

Liedestä alkaneita paloja on vuodesta toiseen eniten. Liesipalon syynä on hyvin harvoin itse liedestä johtuva vika, useimmiten syynä on ihmisen huolimattomuus, varomattomuus tai kiire. Yleisin palon aiheuttaja on lieden unohtuminen päälle tai sen kytkeytyminen päälle vahingossa, jolloin lieden päällä tai lähetyvillä olevat materiaalit sytyvät ja palo leviää yleensä melko nopeasti läheisiin rakenteisiin.

Vaaraa aiheuttavia tilanteita ovat esimerkiksi:

- Ruoka jää liedelle, kun kokki nukahtaa tai unohtaa laittavansa ruokaa tai pahimassa tapauksessa poistuu asunnosta.
- Lemmikkieläimet, koirat tai kissat, pyrkivät tutkimaan mitä lieden päälle on jäänyt. Noustessaan liedelle ne onnistuvat kääntämään lieden levyistä yhden tai useamman päälle.
- Myös lapset voivat kurkotella liedelle ja kääntää lieden levyjä päälle.
- Nykyisin liesien kytkimien kääntämiseen ei tarvita kovinkaan suurta voimaa. Lieden ohi kuljettaessa voi vahingossa liikkua siten, että joko itse tai kantamukset koskettavat lieden katkaisijoita ja kääntävät ne päälle. Tapahtumaketjun voi käynnistää mm. rolaattorin kädensija.
- Myytävänä on myös paremmilla turvaominaisuuksilla varustettuja liesiä. Tällaisen lieden päälle kytkemiseen pitää esimerkiksi

käyttää molempia käsiä. Tällöin liesi ei kytkeydy vahingossa päälle.

Vältä liesipalot oikealla toiminnalla

- Ole tarkkana, kun laitat ruokaa; älä tee montaa asiaa yhtä aikaa.
 - Pidä lieden ympäristö vapaana tavarasta.
 - Älä jätä ruoantähteitä liedelle kattiloihin tai pannuihin houkuttelemaan lemmikkejä.
 - Vahdi lasten tekemisiä keittiössä.
- Liesipalojen ehkäisemiseksi on olemassa myös teknisiä ratkaisuja, kuten liesiturvalaitteet, jotka katkaisevat automaattisesti virran liedestä. Kiinteitä sähköasennuksia ja sähkölaitteiden korjauksia saavat tehdä vain sähköalan ammattilaiset, Lepistö muistuttaa.

Kiuaspalon syynä useimmiten vieras esine tai pyykki kiukaan päällä

Kiukaasta alkaneita paloja oli PRONTO-tietokantaan kirjattu viime vuonna 98, kun luku oli edellisvuonna 107 ja vuotta aiemmin 92. Kiuaspaloissa pyykin kuivattaminen saunassa ja kiukaalle kuulumattomat esineet ovat tavallisimpia palon aiheuttajia. Riskinä on, että kiuas laitetaan vahingossa päälle ja kiukaan ympärille tai päälle kasatut tavarat syttyvät tuleen. Muita palon syttymissyitä olivat vastusten kärähtäminen, viikaantunut termostaatti tai kellokytkin.

Saunojan muistilista

- Löylyhuone on tarkoitettu saunomista varten, El varastotilaksi eikä pyykinkuivaushuoneeksi.
- Tarkista, ettei sähkökiukaan päällä tai lä-

hellä ole mitään tavaraa, kun laitat saunan päälle.

- Kiuasta tulee käyttää ja huoltaa käyttöohjeen mukaisesti. Kiukaan käyttöohjeesta selviää se, kuinka paljon kiuasta voi päivittäin ja viikoittain lämmitellä. Jos ei selviä, niin asia pitää varmistaa myyjältä tai valmistajalta.
- Kiukaatkaan eivät ole ikuisia, käyttöohjeen mukainen huolto ja käyttö antavat kiukaalle lisää käyttövuosia.
- Kiukaan etäkäynnistys on aina riski. Kannattaa olla kotosalla, kun laittaa kiukaan päälle.
- Seuraa kellokytkimen ja termostaatin toimintaa. Jos laite ei toimi oikein, kutsu sähköasentaja paikalle.
- Kiuasta ei saa käyttää asunnon lämmittämiseen. Kiukaan pitäminen päällä käyttöohjeiden vastaisesti useita tunteja aiheuttaa suuren paloriskin.
- Kiuaskivetkään eivät kestä ikuisesti, vaan ne tulee vaihtaa käyttöohjeiden mukaisesti.
- Jos löylyhuonetta on siivottu, siellä on tehty huoltotoita tai lapset ovat leikeissään käväisseet saunassa tai sen läheisyydessä, kannattaa varmistaa, että kiuas ei ole mennyt päälle vahingossa.

Toimiva palovaroitin säästää ihmishenkiä

Toimiva palovaroitin auttaa havaitsemaan palon riittävän aikaisessa vaiheessa. Palossa aikaa poistumiseen on vain minuutteja, koska myrkylliset palokaasut tappavat hyvin nopeasti. Tarkista palovaroittimen toiminta säännöllisesti painamalla testinappia ja vaihda paristo säännöllisesti, esimerkiksi 112-päivänä 11. helmikuuta.

Freepik

Vanhaa taloa remontoimassa on oltava tarkkana sen kanssa, miten taloa korjaa. Vaikka kaikista vanhemmista taloista löytyy riskirakenteita, on suurimmat ongelmat yleensä aiheutettu myöhemmin tehdyillä ja väärin toteutetuilla remonteilla.

Teksti: Elina Salmi

Omakotitalon vaaranpaikat eri vuosikymmenillä

Sata vuotta sitten rakennettiin kovin eri tavalla kuin tänä päivänä – rakennusmateriaalit ja rakentamisen tavat ovat muuttuneet paljonkin. Talon ikä auttaa etsimään omasta talosta tyypilliset korjauksen tai parantamisen kohdat.

Ongelmatonta taloa ei olekaan, on se rakennettu sitten 2020-luvulla tai eilispäivänä. Riskirakenteita voi löytyä lähes kaikkien aikakausien taloista. Joskus ongelmana ovat myöhemmin aikoina tehdyt remontit, joilla on pilattu alkuperäinen rakenne ja aiheutettu kosteusongelmia.

Jututimme eri-ikäisten talojen tyypillisistä parantamisen ja korjauksen kohdista talonrakentaja, rakennetekniikan DI **Kasper Käyhköä**, joka on koonnut

mittavan tietopankin kaikille eri-ikäisistä rakennuksista kiinnostuneille. Sivuston osoite on www.rakennukset.fi.

1900-luvun alun talossa on tyypillisesti hirsirunko ja rossipohja

Talotohtori Panu Kaila on joskus tokaissut jotakuinkin näin: ”Satavuotiaassa talossa on harvoin vakavia rakennusvirheitä, koska muuten sitä ei enää olisi olemassa”.

Suurin osa 1900-luvun alussa rakennetuista eli nyt jo yli satavuotiaista taloista on luonnonkiviperustukselle rakennettuja hirsitaloja, joissa on puurossipohja. Niissä on harjakatto ja julkisivu on suojattu laudoituksella tai paneeloinnilla. 30-luvulla myös betonin käyttö perustuksissa alkoi yleistyä ja rakennettiin jonkin verran pystyrunkoisia, lautaseinäisiä taloja, joissa on purueristys.

– Hirsirunko on hyvä ja kestävä, kunhan estetään kosteuden pääsy siihen. Puu

materiaalina sitoo ja luovuttaa kosteutta. Se myös tasaa kosteuspiikkejä ja sisäilma tuntuu mukavammalta, mikä tosin vaatii, että paljaita puupintoja on sisätiloissa runsaasti näkyvillä, muistuttaa Käyhkö.

Yksi suurimmista virheistä hirsitalon kanssa on se, että julkisivusta ei ole pidetty huolta, jolloin sadevettä voi päästä rakenteen sisään. Koska laudoituksen takana ei yleensä ole kunnollista tuuletusrakoa, kuivuu sinne päässyt kosteus hitaasti pois.

” Vanhan talon remontoinnissa kannattaa yleensä käyttää perinteisiä menetelmiä ja materiaaleja. Aika ajoin kannattaa käydä myös alapohjassa varmistamassa, ettei sinne ole päässyt vettä.

Väärät remonttiratkaisut aiheuttaneet jälkikäteen ongelmia

Kosteusvaurioita hirsiseinille voi aiheuttaa myös muun muassa liian matala sokkeli, huonosti tuulettuva alapohja ja ikkunoiden vesipeltien liitosten vuotaminen.

– Lateksien eli muovipohjaisten maalien tulo 60-luvulla oli ihan katastrofi vanhojen hirsitalojen kannalta. Myös sisäpuolisissa remonteissa on tehty paljon vääriä ratkaisuja vaikkapa asentamalla lisälämmöneristys talon sisäpuolelle höyrynsulkumuovin kanssa. Jos samalla unohtuu julkisivun tuuletuksen parantaminen, voi seurauksena olla hirsirungon kosteusvaurio. Lähtökohtaisesti paras paikka lisälämmöneristeelle on rungon ulkopinta, toteaa Käyhkö.

Satavuotiaissa tai vanhemmissa taloissa ei useinkaan ollut märkätiloja tai sisä vessaa. Myöhemmin lisätty märkätila on hyvin usein aiheuttanut kosteusvaurioita, koska takavuosina ei ollut niin hyviä vesieristeitä, että ne olisivat suojanneet rakenteita.

Vanhan talon remontoinnissa kannattaa yleensä käyttää perinteisiä menetelmiä ja materiaaleja. Aika ajoin kannattaa käydä myös alapohjassa varmistamassa, ettei sinne ole päässyt vettä. Myös ulkoeristuksen sadevesitiiveys kannattaa varmistaa silmämääräisesti vuosittain.

Rintamamiestalo on kiitollinen korjattava

Merkittävä muutos omakotirakentamisessa tapahtui toisen maailmansodan jälkeisinä jälleenrakentamisen vuosina. Silloin rakennettiin paljon ns. rintamamiestaloja. Rakennusmateriaaleista oli pulaa ja osa on alun alkaen tehty varsin huonolaatuisista aineksista. Ne on kuitenkin pääsääntöisesti vaihdettu jo aikaa sitten.

Rintamamiestaloille ei ole ihan virallista määritelmää, mutta karkeasti ottaen se tyypypiiirustusten pohjalta rakennettu, puolitoistakerroksinen omakotitalo suurehkoilla tontilla. Talossa on keskusmuuri, useimmiten korkea betonikellari sekä puurunko ja lautaverhous. Eristeenä on sahanpurua tai kutterinlastua.

Rintamamiestalo on tänä päivänä hyvin haluttu, koska ne koetaan kodikkaiksi ja kompakteiksi. Usein ne on rakennettu isohkoille tonteille, mikä antaa paljon mahdollisuuksia puutarhanhoidosta kiinnostuneelle.

– Rintamamiestalojen heikko koh-

ta on kellari ja siellä myöhemmin tehdyt muutokset. Kellari on yleensä aluksi ollut kylmä tila. Kun se on sitten myöhemmin rakennettu lämpimäksi tilaksi lisäämällä lisäeristys sisäpuolelle, on syntynyt riskeille altistava rakenne. Jos vielä kellarin lattiassa on käytetty tiivistä muovimattoa, alkaa kosteus helposti nousta siellä maton alla ja aiheuttaa ongelmia, pohtii Käyhkö.

– Rintamamiestalo on kuitenkin siitä mukava, että ne on suhteellisen helppo korjata oikein.

Riittämätön ilmanvaihto syynä ”mummolan hajuun”

Oikeaoppinen tapa korjata kellarin seinien ongelmat on siirtää lämmöneristys ulkopuolelle. Käytännössä se tarkoittaa sitä, että sisäpuolinen eristys puretaan ja tehdään taloon nykyaikainen salaojaremontti, jonka yhteydessä lämmöneristys siirretään ulkopuolelle, minne se kuuluu.

Toisinaan ongelmia on aiheutettu tukkimalla seinissä olevat ilmanvaih- toräppänpäät ja purkamalla pöytäuunit ja tukkimalla siinä yhteydessä hormissa olevat poistoilmareitit. Ne ovat tärkeä osa rintamamiestalon ilmanvaihtoa ja jos ilma ei vaihdu kunnolla, syntyy se kuuluisa ”mummolan haju”. Se ei silti automaattisesti tarkoita sitä, että talo on läpimätä tai sisäilma on viallista. Palauttamalla ilmanvaihto lähemmäs alkuperäistä, poistuu usein myös ummehtuneisuus.

Taloissa on voinut olla juokseva vesi ja viemärointi alusta saakka. Jos ne ovat yhä uusimatta, alkaa olla todella kiire laittaa ne kuntoon. Useimmiten myös pistorasioita on alun perin ollut nykyihmisen tarpeisiin nähden hyvin vähän. Jos niitä haluaa lisää, voi samalla pyytää sähkömiehistä tarkistamaan koko talon sähköt.

Erityishuomiota on kiinnitettävä kreosoottiin, jota on voitu käyttää muun muassa tuon ajan kellareissa perusmuurin sisäpuolisena vedeneristeenä. Se on syöpää aiheuttava aine ja jos siitä haluaa eroon, kannattaa ottaa ammattilainen mukaan, jotta löytyy juuri kyseiseen kohteeseen parhaiten soveltuva korjaustapa.

1960-luvulla siirryttiin huonommille rakentamispaikoille

1960–70-luvulle tultaessa siirryttiin hyviltä perustamispaikoilta selvästi ➤

OLETKO MIETTINYT PORTAIDEN UUDISTAMISTA?

Modernisoimme vanhat portaat uudella menetelmällä. Vanhat portaat toimivat erinomaisesti runkomateriaalina uusille tammi- tai saarniaskelmille.

STEPFIX

Varaa ilmainen
arviokäynti
020 770 5950

- Sisäportaiden kunnostukset mm. puuportaille, betoniportaille ja metalliportaille
- Portaiden maalaukset
- Kaiteet ja käsijohteet
- Porraskuilun maalaukset

www.stepfix.fi

**MITSUBISHI
ELECTRIC**

Ilmalämpöpumput

MSZ-LN25VGW

Alk. 2495€ asennettuna!

Mitsubishi Electric -lämpöpumput on tehty toimimaan Suomen ankarissa olosuhteissa.

MSZ-AY25VGK

Alk. 2215€ asennettuna!

Mitsubishi Electric -ilmalämpöpumppu tuottaa kotiisi edullista lämpöä

LAAJA VALIKOIMA ILMA-VESILÄMPÖPUMPPUJA

Ilma-vesilämpöpumppu ottaa lämmitysenergian ilmasta ja siirtää sen veteen. Se soveltuu siksi vesikeskuslämmitteisen talon lämmityslaitteeksi, ja sillä voi helposti korvata öljykattilan.

Edustamme seuraavia valmistajia:

**Sähkötalo
Elhuset**

Elina Kurjenkatu 4
10300 Karjaa
019 - 233 060

Ma-pe
9.00–17.00
La 9.00–13.00

www.ek-automatic.com

Kasper Kayhkö

RAKENNUSTYÖ

VELJEKSET NIEMINEN OY

Puh. 0400 211 547 | SAMMATTI
niemvelj@dnainternet.net | www.rakennustyonieminen.fi

Ammattitaidolla kokonaisurakointia

- Korjausrakentaminen ja siihen liittyvät työt
- Kylpyhuoneiden vesieristys (sertifikaatti)

Nauti puhtaasta vettä puhtaasta porakaivosta!

Puhdistamme porakaivosi ainutlaatuisella tekniikalla.
Samalla varmistetaan porakaivon toimintavarmuus, pumput ja tarvikkeet aina kyydissä.

Ota yhteyttä:
Puh. 0400 155 511
www.porakaivohuolto.net

PORAKAIVOJEN HUOLTOLIIKE
LAMMINRANTA

Tykkää meistä

FACEBOOKISSA!

facebook.com/omakotilehti

Metalproduct J & J Oy

0400 847 971

- Uima-altaan / paljon täytöt
- Puhtaan veden kuljetukset
- Vaihtolavat/roskalavat • Hitsauspalvelut • Nosturiautot

Vuonna 1929 valmistuneen rakennuksen puurunkosoinä, jossa lämmöneristeenä on käytetty sammalta. Julkisivulaudoitus on uusittu jossain vaiheessa. Uusitun julkisivulaudoituksen taakse päässyt kosteus on aiheuttanut seinään lahovaurioita.

huonommille. Kun aiemmat sukupolvet rakensivat talon kuivalle maalle eli esimerkiksi kalliolle tai pienen mäen päälle, niin nyt alkoi taloja nousta savi- ja peltomaille.

– Kun rakentaa savimaalle – siis käytännössä litimäärän saven päälle – niin silloin talo kelluu sen saven päällä. 60-70-luvulla rakennetuissa taloissa on tavallisesti varsin matala perustus ja alapohja on voitu valaa suoraan perusmaan, esimerkiksi märän saven päälle. Laatan päälle on sitten rakennettu puukoolattu lattia, jossa on lämmöneristeenä mineraalivilla. Molemmat voivat mikrobivaurioitua, muistuttaa Käyhkö.

1960-70-luvun talojen ongelmakohdat ovat siis alapohjarakenteet ja sokkeli. Usein myös talojen salaojituksissa on puutteita ja sadevedet on johdettu liian lähelle perustuksia. Perustusten betoni on jatkuvasti märkä ja kosteusvaurioiden riski suuri.

Yksi erityisesti 70-luvun kukkasista oli halu rakentaa taloon tasakatto – ja katot olivat todella tasaisia ilman kaa-toja mihinkään suuntaan. Rakenne ha-vaittiin nopeasti meillä toimimatto-maksi ja ne on lähes kaikki muutettu jo aikaa sitten harja- tai aumakatoiksi.

1970-luvulla koettiin myös ener-giakriisi. Lähi-Idän levottomuuksien vuoksi öljyn hinta pomppasi pilviin ja suomalaiset alkoivat säästää energi-aa raivokkaasti tiivistämällä talojaan ja ymmärtämättä alkuunkaan, mitä oikeasti pitäisi tehdä. Ulkoseiniä lisä-eristettiin, ilmanvaihtoreittejä tukittiin, muoviva lisättiin vähän joka paikkaan ja saatiin kylkiäisinä kosteusongelmia.

Kohti parempia aikoja

1980-luvulle tultaessa oli jo vähän opit-tu kosteusongelmista ja lähdettiin pik-ku hiljaa kohti parempaa. Esimerkik-si julkisivun taustalla alkoi yleistyä yh-tenäinen tuuletusrako. Perustukset ja kellarikerros tehtiin yhä useammin ke-vytsoraharkoista. Se on huokoinen ja betonia läpäisevämpi materiaali. To-sin läpäisevyys aiheutti sen, että maa-perästä nouseva radon pääsi sisään ta-loihin.

Parempaan päin on siis menty. Oma-kotitaloissa alettiin esimerkiksi käyttää eristeenä enenevässä määrin styroxia, jonka avulla voitiin eristää perustukset paremmin ulkopuolelta. Silti riskira-kenteet ovat yleisiä vielä 1980- ja 90-lu-kujenkin taloissa.

Huolla taloa säännöllisesti

2000-luvun taloissa perinteisiä riskirakenteita on vain vähän, ja ongelmat liittyvät enemmän heikkoon ylläpitoon. Liian usein huomaa ajateltavan, että ”eihän näin uutta taloa tarvitse mitenkään korjata tai huoltaa”.

– Nettisivujen kautta tulleiden yhteydenottojen perusteella huomaa usein, että kun joku on aloittamassa remonttia ja kyselee ohjeita, niin monet ovat silloin aikeissa tehdä asioita niin väärin kuin olla saattaa. Esimerkiksi tiiviiden materiaalien – siis vaikka muovin – käyttö vaatii ymmärrystä rakenteiden kosteus- ja lämpöteknisestä toiminnasta. Muovin käyttö blokkaa rakenteen kuivumisen sisäänpäin, joten tulee varmistaa, että rakenne pääsee kuivumaan ulospäin. Muuten kosteutta jää muhimaan rakenteeseen, toteaa Kasper Käyhkö.

– Olisi hyvä, jos taloille tehtäisiin autojen katsastusta vastaava säännöllinen tarkastus. Siinä käytäisiin säännöllisesti läpi paikat ja ennakoitaisiin huoltotarpeita. Silloin pieniä korjaustoimenpiteitä voitaisiin tehdä vuosittain ja tarvittaessa. Kun tekee niitä pieniä, helppoja ja suhteellisen edullisia korjauksia ajallaan, niin ei tule niin helposti tarvetta niihin isoihin remontteihin.

Talolla olisikin hyvä olla huoltokirja, johon kirjataan lähtötilanne ja sen jälkeen pienetkin korjaustoimenpiteet. Paitsi että sillä tavoin talonomistaja pysyy itse paremmin selvillä talonsa kunnosta ja tilanteesta, se antaa myyntitilanteessa ostajalle vahvan signaalin siitä, että talosta on pidetty huolta.

Omakotitalon säännöllisestä huollosta löytyy lisää tietoa vaikkapa Motivan sivuilta motiva.fi tai PRKK:n (Peruskorjaamisen ja Rakentamisen Kehittämiskeskus ry). Lisää kaikenikäisistä omakotitaloista, niiden hyvistä ja huonoista puolista sekä mahdollisista riskirakenteista löydät Kasper Käyhkön kokoamalta rakennukset.fi -sivustolta. ■

HumiCenter

KOKONAISVALTAISTA KOSTEUDENHALLINTAA

- KARTOITUKSET • KUIVAUKSET
- VEDENERISTEEN TARKASTUKSET
- MÄRKÄTILAVALVONTA

toimisto@humicenter.fi • 010 231 2900

www.humicenter.fi

ÖLJYKOLMIO OY

Öljysäiliöhuoltoa jo yli 30 vuoden kokemuksella

- Puhdistukset
- Tarkastukset
- Lasikuitupinnoitteet
- Säiliöiden vaihdot
- Poistopuhdistukset
- Säiliöiden poistot
- Säiliöiden purkutyöt

Vanhan metallisäiliön sisäpuolelle lasikuitu pinnoituksella 10v. takuu!

Puh. 0102 866 080
(hintaa 0,0282/puhelu + 0,0595/min.)

www.oljykolmio.fi

Korkein luottoluokitus
yli 3 vuotta
*Dun & Bradstreet 2022

Pintojen halkeilu, kupruilu ja värimuutokset ovat merkkejä rakenteisiin pesityyneestä kosteudesta.

Teksti: Ulla Sirén

Apua, hometalo!

Kosteusvauriot, homeet ja sisäilmaongelmat ovat talon omistajan, ostajan ja myyjän painajaisia. Minkään ikäinen talo ei ole varmassa turvassa niiltä, mutta on asioita, jotka auttavat selviytymään mikrobikaaoksesta; esimerkiksi tieto, huolellisuus ja rehellisyys.

Kosteus, jota kertyy talon rakenteisiin esimerkiksi tuulettumattoman alapohjan, kattovuotojen tai liian tiiviin tai virheellisesti suunnitellun eristyksen vuoksi, saa homeet ja mikrobit riehumaan sekä rakenteissa että hengitysilmassa. Sisäilmaan päässeet haitta-aineet aiheuttavat terveydensuojelulaissa määriteltyä terveyshaittaa, jonka seurauksena asunto voidaan määrätä jopa asumiskieltoon. Terveyshaitan tutkiminen kuuluu lain mukaan kunnalliselle terveystarkastajalle.

Talon ostoa suunniteltaessa vähäisetkin kosteusepäilyt on syytä tutkituttaa rakennusterveysasiantuntijalla, ja selvittää tarkasti myyjän ja ostajan vastuut. Home- ja sisäilmaongelmien piläämien talokauppojen käsitteleminen oikeudessa on kaikille osapuolille raskas ja kuluttava prosessi, jonka välttämiseksi kannattaa tehdä kaikki mahdollinen.

Aina home ei haise

Epämiellyttävät hajut rakennuksessa paljastavat erilaisia ongelmia, mutta esimerkiksi home ei haise aina niin voimakkaasti, että ihminen edes tuntisi sen. Talo voi ostotilanteessa vaikuttaa ter-

veeltä, ja homeongelma alkaa paljastua vasta, kun ilmenee terveyshaittoja.

”Mummolan hajuksi” nimetty tunkkainen ja epämiellyttävä haju vanhassa talossa ei ole merkki homeesta, niin kuin on pitkään ja sitkeästi uskottu. Hajun aiheuttaa 1930–1980-luvuilla yleisesti käytetty puunsuoja, sinistymisenestoaine Ky5. Tämä aine alkaa ajan mittaan tuottaa ilmaan pahanhajuista tetrakloorianisolia, jonka lemu tarttuu kaikkiin pintoihin, esineisiin, vaatteisiin ja ihmisiin, jotka altistuvat sille. Tetrakloorianisolin erittyminen ei kuulu samaan kategoriaan, kuin kosteus- ja homeongelmat, mutta sitä ei voi välttää vaarattomaksikaan, koska sen aiheuttamia mahdollisia terveyshaittoja ei ole toistaiseksi tutkittu riittävästi. Rakennuksen kannalta se on tuhoisa, sillä sitä ei voi poistaa muuten, kuin purkamalla kaikki kyseisellä aineella käsitellyt rakenteet. Irtaimistosta haju ei lähde millään helpolla keinolla, vaan hajutartunnan saaneet huonekalut ja tekstiilit täytyy useimmiten hävittää.

Home sen sijaan voi haista monenlaiselta, tai sitten ei yhtään miltään, ellei nuuskimassa ole homekoira. Homeen hajua kuvataan eri lähteissä muun muassa pistäväksi, makeaksi, maakellari-

- Asuntokaupan kuntotarkastukset
- Märkätilatöiden valvonta
- Kirvesmiestyöt

www.ktkruunu.fi | 045 673 9164 | info@ktkruunu.fi

” Talon ostoa suunniteltaessa vähäisetkin kosteusepäilyt on syytä tutkituttaa rakennus-terveysasiantuntijalla, ja selvittää tarkasti myyjän ja ostajan vastuut.

maiseksi, sipuliseksi tai kaneliseksi. Latiasieni puolestaan haisee siltä, mikä se onkin: sieneltä.

Homeet ja sienet erottuvat ”mummon hajuista”, koska niiden haju ei tartu yhtä helposti ja tiukasti ihmisiin tai esineisiin, ja ne voi joskus aistia vain tiettyssä kohdassa. Outoa hajuhavaintoa kannattaa aina ryhtyä heti selvittämään. Mitä nopeammin homehtuneeseen kohtaan tai lattiasieneen päästään kiinni, sitä todennäköisemmin ongelma pystytään hoitamaan pois.

Salakavala kosteus

Hajuhaitta osoittaa, että sisäilmassa on ongelma. Toinen ongelman paljastaja ovat ihmisten saamat oireet.

Päänsärky, silmien kirvely, kurkun ja hengitysteiden oireet, väsymys ja lihas- ja nivelkivut ovat tyypillisiä homeoireita, mutta ne ovat myös flunssan oireita. Homeen ja mikrobien aiheuttama oireilu ei kuitenkaan parane ajan kanssa, kuten flunssa, vaan se helpottaa, kun ollaan poissa pilaantuneesta ilmasta. Sisäilmaongelmat voivat myös pahentaa monia sairauksia, esimerkiksi astmaa ja ihotauteja.

Ihmisten oireilu ilmestyy ja pahenee hitaasti, eikä sitä välttämättä osata heti yhdistää rakennuksen huonoon kuntoon. Sen sijaan rakennuksen oma oireilu on näkyvä ja selvä merkki siitä, että jotain on vialla.

Hometalo.fi -sivustolla luetellaan talon rakenteissa helposti havaittavia merkkejä, kuten valumajäljet, pintamateriaalien värimuutokset ja kupruilu – siis esimerkiksi maton irtoaminen lattiasta – narisuvat ja painuvat lattiat, tuohohyönteiset, ikkunoiden ja ovien turpoaminen sekä kalkkihärmä kivi- tai tiilipinnalla.

Näkyvät muutokset voivat johtua joko rakennusvirheistä tai laiminlyödyistä korjauksista, tai sitten talon käytöstä. Vanhoissa rakennuksissa kosteusvauriot aiheutuvat tavallisimmin ylä- tai alapohjan ongelmista, uusissa taas rakennusaikana tapahtuneesta virheestä, jolloin kosteutta on päässyt ja jäänyt rakenteiden sisään. Erilaisia vuotoja ja kosteusvaurioita voi sattua missä tahansa asunnossa, ja pahin virhe onkin jättää ne liian pitkäksi aikaa huomiotta tai hoitaa puutteellisesti.

Kaikkia ongelmakohtia ei välttämättä tule omassa kodissa ajatelleeksikaan, jos kaikki näyttää suurin piirtein toimivan. Esimerkiksi vesieristys on tullut pakolliseksi Suomessa vasta vuonna 1998, eli laissa märkätilojen vesieritystä ei ole edes vaadittu ennen sitä. Lisäksi viime vuosituhanen puolella tehdyt vesieristykset eivät vastaa nykyvaatimuksia.

Ilmastoinnin parantaminen tai uusiminen on tietenkin tärkeää, kun halutaan parantaa sisäilman laatua, mutta huonosti suunniteltu tai taloon sopimaton ilmastointi voi levittää lisää mik-

Hometalon korjauttajan muistilista

- Etsi ensin homeongelman aiheuttaja tai aiheuttajat
Onko syynä mahdollisesti talon rakenteellinen virhe, käyttövirhe, rakennusaikana syntynyt virhe vai jokin ulkopuolinen tekijä? Mitä kaikkea on ehtinyt mennä pilalle? Perusteellinen tutkimus on onnistumisen kannalta välttämätön, joten siinä ei kannata säästää rahaa.
- Suunnittele korjaus ja mieti kustannusarvio
Kun virhe on löydetty, turvaudu luotettavaan korjaussuunnittelun erikoisasiantuntijaan, jolla on vankka kokemus alalta. Korjaussuunnitelma tarvitaan myös rakennus- tai toimenpideluvan hakemiseen sekä urakoitsijaehdokkaita varten tarjouspyynnön liitteeksi.
- Ota tekijäksi korjausrakentamisen asiantuntija, jolla on kokemusta juuri sellaisesta korjaustarpeesta, joka sinulla on. Esimerkiksi, jos korjattavana on vanha rakennus, tekijän pitää hallita perinnerakentaminen. Sopimusta tehdessä varmista, että työmaalla on nimetty työnjohtaja sekä rakennuttajan puolelta valvoja.
- Varmistu, että korjauksessa käytetään sellaisia menetelmiä ja materiaaleja, jotka vastaavat nykyaikaisia vaatimuksia. Työmaalla kaikilla ihmisillä on oltava myös vaatimusten mukaiset suojavarusteet, koska homeet ja mikrobit ovat vaarallisia myös korjaajan terveydelle.
- Korjaussuunnitelmaa ja urakkasopimusta laadittaessa selvitä tarkasti eri osapuolten vastualueet. Viime kädessä rakennuttaja eli talon omistaja on itse vastuussa korjauksen onnistumisesta.

Lähteet: Omakotiliitto, Asumisterveysliitto, Sisäilmayhdistys ry., Hometalo.fi -sivusto

robeja sisäilmaan. Ilmastointiremontin suunnittelussa kannattaa kuunnella luotettavaa asiantuntijaa, jotta ilmastoinnista tulee juuri kyseiseen taloon oikeanlainen.

Miten hometalo pelastetaan

Homeesta, sienistä ja kosteudesta voi selvittää remontoimalla, mutta valitettavasti ei aina. Kosteusvaurioita, homeita ja latiasieniä etsittäessä ja tutkittaessa kannattaa olla mahdollisimman tarkka ja rehellinen itselleen. Pienetkin epäilyttävät asiat pitää selvittää. Se voi olla kodin pelastus, sillä kosteus rakenteissa on salakavala vieras, jonka kaikki aikaansaannokset eivät näy päällepäin.

Toisaalta ei kannata kylvää turhaa kauhua: kodissa sattunut vesivahinko ei tarkoita, että rakenteet lahoaisivat tai homehtuisivat pilalle välittömästi. Jos vesivahingon tuhot selvitetään ja korjataan heti huolellisesti, pahoja seurauksia ei ehkä koskaan tulekaan.

Huolellisuus on tärkeää myös korjausprosessin aikana. Homeremontti on parasta toteuttaa kerralla niin, että korjatut tulevat sekä ongelman aiheuttaja, esimerkiksi vuotava katto, että pilalle menneet rakenteet. Aikaa ja rahaa kuluu kohuttomasti hukkaan, jos jo remontoitu-

ja kohtia joudutaan purkamaan unohtuneen tai laiminlyödyn yksityiskohdan takia.

Kaikki asiantuntijat painottavat suunnittelun tärkeyttä ennen konkreettisiin toimiin ryhtymistä. Ellei ole itse alan ammattilainen, kannattaa pyytää kokeneen asiantuntijan apua jo korjaussuunnitelman laatimiseen, jotta kaikki tärkeä varmasti otetaan huomioon. Apua asiantuntijan löytämiseen voi kysyä esimerkiksi Omakotiliiton, Asumisterveysliiton tai Sisäilmayhdistys ry:n kautta.

Samaten on tärkeää selvittää ja sopia korjausurakan tekijän kanssa, että korjaukseen käytetään oikeita, nykyajan vaatimukset täyttäviä menetelmiä ja materiaaleja. Esimerkiksi otsonointia ja desinfiointia ei enää nykyään suositella homeen poistoon, vaikka niitä on takavuosina markkinoitu juuri siihen tarkoitukseen. Otsonointi on nykyisten ohjeiden mukaan mahdollisesti käypä metodi hajun hävittämiseen, mutta varsinaista homeetta se ei poista. Nykyään pidetään parhaana menetelmänä homeen vaurioittaman pinnan poistamista kokonaan mekaanisesti. Desinfiointiainetta suositellaan käytettäväksi vain erityistilanteissa, jolloin on syytä noudattaa Työterveyslaitoksen ja THL:n ovat suosituksia desinfioivien aineiden käytöstä. ■

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Kuinka välttää talokaupan sudenkuopat?

Usein asuntokauppariidat saavat alkunsa jo tarkastusvaiheessa. Alaan perehtynyt lakimies varoittaa, että esimerkiksi täynnä tavaraa olevan ullakon tarkistaminen puutteellisesti saattaa jättää ongelmatilanteessa korjauskustannukset ostajan maksettavaksi.

Asunto- ja kiinteistökaupat saattavat kuummentaa tunteita: odotukset omaa kotia kohtaan ovat korkealla ja sitä varten otettu laina korkoineen tavallisesti suuri. Esimerkiksi uudiskohteissa ilmenneitä rakennusvirheitä on puitu viime vuosina niin oikeudessa kuin julkisuudessaakin aika ajoin.

Lakimies, OTM **Matti Vansén** arvioi ihmisten olevan jo valvutuneempia oi-

keuksiensa puolesta etenkin käytettyjen asuntojen ja kiinteistöjen kaupassa. Hän pitää kehitystä siltä osin vain positiivisena.

– On hyvä, että niistä on toivotettu mediassa. Ne ovat aina todella kurjia juttuja. Kyseessä on kuitenkin oma koti.

Kokenut lakimies on vuosien mittaan oppinut oman kokemuksensa pohjalta, miten talokaupan sudenkuopat voi-

daan välttää. Vansén painottaa ensinnäkin myyjän tai ostajan tekemän kuntotarkastuksen merkitystä riitojen ennaltaehkäisyssä. Kaupantekoon kannattaa ottaa mukaan kuntotarkastaja, joka tekee tarkastuksia työkseen.

– Lisäksi ostajan on hyvä ottaa asiantuntija mukaan, kun menee katsomaan sitä kohdetta. Tai viimeistään kun jättää tarjousta, siihen vielä kirjataan, että tu-

lee tekemään asiantuntijan kanssa tarkastuksen.

Kuntotarkastusta ei kannata jättää puolitiehen

Ostaessaan vapaa-ajan asuntoa Vansén hankki itsekin avukseen asiantuntijan Peruskorjaamisen ja Rakentamisen Kehittä-

miskeskus PRKK ry:ltä.

– Hän koputti joka laatan läpi. Itse katselin, että mökki näytti oikein kivalta, oli uusi eikä mitään pielessä, hän kertoo. Asiantuntija havaitsi kuitenkin puutteita mökin helmalaudoista, joita ei ollut viistoitettu kuten säännökset edellyttivät.

Vansén toteaa lukeneensa itsekin RYL:in eli rakennustöiden yleiset laatuvaatimukset. Maallikko ei voi hänen mukaansa kuitenkaan olla asioista riittävän selvillä ilman alan asiantuntemusta.

– Mutta se ei poista sitä, että jos et ole sen tyyppisiä asioita huomioinut, et voi niihin enää myöhemmin vedota. Se on karu juttu etenkin omakotitalon kaupoissa.

Etenkin silloin, kun on kyse kiinteistökaupasta, tarkastusta ei kannata jättää puolitiehen, hän painottaa.

– Sitten kun on muutettu ja huomataankin, että talossa on tehty jotain virheellisesti, parketit on asennettu väärin tai jostain puuttuu sauma, se ei enää auta. Siihen ei voi vedota, koska se olisi pitänyt huomata tarkastuksessa, ihan sama kuka sen on tehnyt.

Ostajan selonotto-
velvollisuudesta ei voi tinkiä

Vansén kertoo esimerkkitapauksen viime syksyltä, jossa rakennusalan yrittäjä oli ostamassa itselleen kiinteistöä ja oli ollut tekemässä siihen tarkastusta. Tarkastuksen hetkellä rakennuksen ullako oli ollut kuitenkin sen verran täynnä tavaraa, ettei tämä ollut päässyt kuin pyörähtämään sen ovella.

Kului pari kuukautta. Kiinteistön hallinto-oikeus siirtyi yrittäjälle ja ullakokin oli viimein tyhjennetty.

– Meni siitä hetki, ja sitten hän huomasi, että ullakolla oli valunut lattialle vettä seinää pitkin jostain katon raoista, kertoo Vansén.

– Kysymys kuuluu, olisiko se pitänyt huomata? Vastaus on yksioikoinen: olisi pitänyt. Se, että siellä oli tavaraa, ei poista selonottovelvollisuutta. Ostajan olisi pitänyt vain kantaa tavara pihalle ja tarkastaa.

Myyjän velvollisuutena on puolestaan kertoa rehellisesti tiedossa olevista virheistä. Epärehellisyys johtaa pahimmassa tapauksessa rikosoikeudelliseen vastuuseen. Vansén muistuttaa, että käytännössä kauppakirjalla voidaan kuitenkin sopia monista asioista, myös kohteen mahdollisista puutteista.

– Pitää muistaa, että home tai kosteus on ok, mikäli siitä avoimesti kerrotaan. Se on sitten eri asia, jos tällaista vaikka piilottelee.

Reklamointi tehtävä
kohtuullisessa ajassa

Kiinteistökaupassa reklamoinnin pitää tapahtua kohtuullisessa ajassa eli mahdollisimman pian. Tilanteesta riippuen ehdoton maksimi on kymmenen vuotta. Vaikka laki on asiassa selkeä, Vansén ei kiistä, etteikö siinä olisi käytännössä myös kiistanalaisia asioita.

– Sehän on usein on se, mistä riidelään: mitä olisi pitänyt huomata ja mitä ei olisi pitänyt huomata, onko kyseessä näkyvä vai piilevä virhe.

Vansén mainitsee tapauksen, jossa hänen päämiehensä, eräs rakennusalan yrittäjä, oli rakentanut asiakaspariskunnalle mökin vuosien 2011–2012 aikana. Ostajat olivat kuitenkin tuolloin tehneet yrittäjälle reklamaation: heidän mielestään työmaalle oli tilattu liikaa soraa ja siitä oli laskutettu liikaa.

Rakennusyrittäjä oli päättänyt jo silloin maksamaan heille asiasta korvauksia. Se ei ostajalle kuitenkaan riittänyt.

– Ostaja ei enää suostunut maksamaan laskujaan, vaan jätti monta kymmentä tuhatta euroa laskuja maksamatta. Rakennukselle ei koskaan tehty lopullista käyttöönottotarkastusta, eikä sähkötarkastuksestakaan tehty pöytäkirjaa, Vansén kertoo.

Viime syksynä, yli vuosikymmen mökin rakentamisen jälkeen, alkuperäisen asiakaspariskunnan poika reklamoi rakennusyrittäjälle. Mökki oli siirtynyt hänelle ja oli hänen mukaansa kallellaan ja kärsinyt muun muassa kosteusvahinkoa.

Yrittäjälle lähti pitkä lista asioista, jotka olivat reklamioijan mielestä pielessä. Vansén oli perehtynyt tapaukseen rakennusyrittäjän pyynnöstä. Tilanne oli yksiselitteinen:

– Ensinnäkin, vanhentumisaika tämän tyyppisissä virheissä on kymmenen vuotta, piste. Ei pilkku, vaan piste, hän toteaa.

– Toinen asia oli, että tällä tilaajalla ei ollut edes reklamaatio-oikeutta. Alkuperäistä laskua ei ollut koskaan maksettu.

Kaupan purku
edellyttää olennaista
haittaa

Mikäli asunnossa olevasta virheestä aiheutuu ostajalle olennaista haittaa eikä muuta seuraamusta voida pitää kohtuullisena, koko kauppa on mahdollista purkaa. On kuitenkin tulkinnanvaraista, miten iso vaurio riittää täyttämään ehdon.

– Veteen piirretty viiva olisi ehkä kovaavin ilmaisu, Vansén toteaa.

Tulkinnanvaraa on hänen mukaansa riittämiin, noudetaanpa sitten maa-kaarta, eli kiinteistökauppoja ja kiinteistöjä säätelevää lakia, tai oikeustoimilakia, joka kattaa yleisesti sopimussuh-teissa se, miten ja missä ajassa mitäkin pitäisi tehdä. Hän huomauttaa virheen olennaisuuden tarkoittavan kaikille hie-man eri asiaa.

– Käytännössä kyse on siitä, miten on tulkittu. Mikäli jossain asunnossa on virhe, joka korjaantuu sillä, että tehdään kymppitonnin remontti, tällaisissa tilanteissa kannattaa vaatia, että se korjataan tai myyjältä vahingonkorvausta.

Tuon mittaluokan virhettä ei Vansénin mukaan välttämättä katsota olennaiseksi. Jos virheen korjaaminen vaatii puolestaan suurempia rahasummia ja on ylipäättään kaikin puolin suurempi asia, kaupan purku voi tulla hänen mukaansa kyseeseen.

Luvattomat
piharakennukset
yllättävän yleisiä

Vansén huomauttaa, että Suomessa vallitsee yleinen harhaluulo siitä, että

omalla tontilla saisi tehdä käytännössä mitä tahansa.

– Sehän ei pidä alkuunkaan paikkansa. Todella monessa, varmaan joka neljännessä kiinteistökaupassa jossa olen katsonut papereita läpi, on ollut joku luvaton tönö tontilla.

Moni on rakentanut tontilleen pienen varistorakennuksen puutarhanhoitovälineiden säilytykseen tai polttopuiden kuivattamiseen – joko tietoisena tai tietämättömänä siitä, että se olisikin edellyttänyt toimenpide- tai rakennuslupaa, tai että tontilla ei olisi ollut enää edes rakennusoikeutta jäljellä moiseen. Tilanne on helpottumassa ensi vuodesta lähtien,

jolloin pienehkön piharakennuksen rakentaminen ei vaadi enää rakennuslu-pamenettelyä joitain poikkeuksia lukuun ottamatta.

Epäonniselle talonostajalle luvaton piharakennus voi kuitenkin muodostua murheenkryyniksi. Pitäisikö ostajan paneutua siis myös kohteen rakennuslupa-kuviin?

Vansénin mielestä kyllä. Hän toteaa, että jos rakennuslupakuvia ei löydy, lu-vattomasta rakennelmasta koituu ongelmia ja kiinteistö on ennättänyt vaihtaa omistajaa useampaan kertaan, on vaikeaa selvittää, kuka asiasta on enää edes vastuussa.

Kauppakirjat ja
vakuutukset kuntoon

Matti Vansén on toiminut kiinteistötapausten parissa useamman vuoden ajan. Tuona aikana hänellä on tullut vastaan jos jonkinlaisia riitatilanteita.

– Todella usein se kulminoituu nimenomaan siihen, mitä kauppakirjassa on sanottu ja onko perehdytty kaikkeen materiaaliin, hän toteaa.

Kauppakirjaan livahtaa usein myös virheitä. Kokemuksensa pohjalta Vansén suosittelee ottamaan kiinteistökauppaan mukaan välittäjän, joka todella tuntee lainsäädännön ja kyseisen seudun. Toinen vinkki koskee vakuutuksenottoa:

– Vakuutus kannattaa ottaa voimaan jo käytännössä ennen kuin tekee edes kauppoja. Jotkut vakuutusyhtiöt ovat siitä vähän nihkeänä, mutta se kannattaa silti. Mikäli kauppakirjassa on jotain pielessä ja otat kotivakuutuksen voimaan vasta siitä hetkestä kun muutat, pääset neuvottelemaan vakuutusyhtiön kanssa että korvaako se, jos jotain menee kauppakirjassa pieleen.

Vansén muistuttaa myös, että vaikka vakuuden arvo ja kunto kiinnostavat pankkeja, niillä ei ole käytännössä useinkaan resursseja tarkistaa asiaa kunnolla. Talokauppoihin voi kuitenkin liittyä vaikeita juridisia kysymyksiä liittyen panttauksiin, kiinnityksiin tai lainhuutoihin. Niidenkin osalta hän suosittelee ottamaan tarvittaessa asiantuntijan avuksi kaupantekoon. ■

Olisiko aika laatia edunvalvonta-
valtuutus tai testamentti?

Ihmisläheistä ja luotettavaa lakiapua

- perunkirjoitus- ja perintöasiat
- rikos- ja riitaoikeudenkäynnit
- asiakirjojen laadinta

Varaa aika
p. 050 462 9022

Myös kotikäynnit.

Även på svenska

LAKIASIAT
Wehka-aho

Kirkkotallintie 4 A, 2. krs.
02400 Kirkkonummi
www.wehka-aho.fi

Teksti: Ulla Sirén

Rakkaudesta omaan pihaan

Kevät ja kesä houkuttelee useimmat pihanomistajat suunnittelemaan jotain uutta hauskaa, ainakin pieniä yksityiskohtia. Mutta jos koko piha pitäisi suunnitella alusta alkaen, edessä on urakka, jossa asiantuntijoiden neuvot ovat tarpeen.

Ne, jotka ovat katsoneet englantilaista tv-sarjaa Rakkaudesta puutarhaan, tietävät, mitä on puutarhasuunnittelu tehokkaimmillaan. Ohjelmassa puutarhuri ja toimittaja **Alan Titchmarsh** suunnittelee ja rakentaa asiantuntijaryhmän avulla kaikki toiveet täyttäviä unelmapihoja. Lähtökohtana on yleensä ankean näköinen, hylätty, rapistuneiden aitojen rajaama suorakulmio takapihaa, jonka sympaattinen britti tiimeineen loihduttaa hetkessä täyteen vehreyttä, kukkia ja mielikuvituksellisia yksityiskohtia.

Suomalaisen omakotitalon piha voi joskus vaikuttaa yhtä tyhjältä, toivotonmalta ja ränsistyneeltä kuin Titchmarshin kohteet, tai se on vain pala paljasta tyhjää maata, jossa viihtyisä ja toimiva piha siintää vasta omistajien unelmissa. Suunnittelu ja toteutus eivät ehkä onnistu yhtä jouhevasti kuin televisiossa, mutta ainakin kahdesta Titchmarshin opista kannattaa pitää kiinni: ensiksi ottaa suunnittelun perustaksi pihan käyttäjien toiveet ja tarpeet – ja toiseksi antaa mielikuvitukselle tilaa askaroi-

da. Oma piha on hauskin yksilöllisenä. Sääntöjä ja rajoituksia tulee vastaan joka tapauksessa.

Määräysten rajoissa

Pihan suunnittelu alkaa erilaisten määräysten selvittämisellä, jotta ei synny toteuttamiskelvotonta suunnitelmaa. Asemakaava-alueella on voimassa määräyksiä esimerkiksi siitä, paljonko puita tontille saa istuttaa, tai minkälaisia aitojen tulee olla. Vaikka alle 30 neliön suu-

ruisen piharakennuksen ja alle 50 neliön katoksen saa nykyään rakentaa ilman rakennuslupaa, moniin rakennelmiin lupa edelleen tarvitaan. Asia on varminta selvittää kotikunnan rakennusvalvonnasta. Lisäksi rakennelmien sijainti, piha-valaistuksen suuntaaminen ja vastaavat seikat vaikuttavat sekä naapureiden elämään että alueen kokonaisilmeeseen.

Haja-asutusalueella on vähemmän määräyksiä, mutta kaikissa tapauksissa on tärkeää varmistaa, että kaikki, mitä suunnitellaan, on omalla tontilla sallit-

Pihan oleskelutila voi olla kuin iso terassi. Ruukuissa istutuksia on helpompi hoitaa kuin kukkapenkeissä.

” Esimerkiksi kasvivalintoihin vaikuttavat pihan valo- ja kosteusolosuhteet ja maaperän laatu.

tua. Samoin on syytä selvittää, mitä maan alla mahdollisesti on: missä kulkevat putket ja kaapelit, missä kohdassa sijaitsee liittymä kunnalliseen vesijohtoon, millä tavoin on ratkaistu pintavesien kulku. Nykyään omakotitalon rakentamisessa otetaan huomioon sade- ja sulaveden johtaminen pois päin rakennuksesta, mutta pihassa on oltava tarkkana, että ne eivät ala virrata naapurin puolelle tai muuten sopimattomiin kohtiin.

Pohja pitää pihan ryhdissä

Kestävän pihan rakentaminen alkaa pohjasta. Kunnollinen pohjaus suo-

jaa pinnassa olevia elementtejä, kuten kivetyksiä ja piharakennelmien perustuksia, routavaurioilta ja säilyttää pihan ryhdin. Vaikka haluaisikin suunnitella pihansa kokonaan itse, pohjustamiseen tarvitaan asiantuntijan apua ja neuvoja. Esimerkiksi pintavesien suuntaamiseen on olemassa hyviä keinoja, kuten maan kallistuksia, kouruja ynnä muuta, mutta niitä on vaikea suunnitella ja toteuttaa ilman ammattilaista. Pohjustuksen yhteydessä luodaan muun muassa tarvittavat profiloinnit ja mahdolliset salaojat. Sen jälkeen pihakiveyksen alla olevat routivat maalajit, kuten savi, turve ja hiesu, pitäisi korvata vettä läpäisevällä aineksella kuten hiekalla

SUURSÄKIT

Markkinoiden jopa HALVIMMAT suursäkit ja rahdit!

Älä heitä pois!

Myös viher-raken-taminen

PIHAPALVELU

Yli 30 erilaista maa-ainesta kotiin, mökille tai työmaalle toimitettuna! Myös verkkokaupasta!

Mullat ja kuorikatteet

Sepelit ja murskeet

Kivituhkat ja hiekat

Piha- ja luonnonkivet

Maa-ainekset irtokuormana tai nuppikuormana aina 50 tonniin asti!

Kuljetuspalvelu

044 972 8344

pihapalvelu.fi

Nyt on aika laittaa piha ja puutarha kuntoon!

Meiltä saat punaista mursketta ja luonnonkiviä kaikkeen rakentamiseen. Mullat nurmikolle, kasvimaalle ja kukkapenkkiin.

Pyydä tarjous ja tilaa:
019 245 4555
toimisto@ralfajalin.fi
pihalle.ralfajalin.fi

Toimitamme sovittuun osoitteeseen. (Etelä-Suomi)

ralf ajalín

SEULOTTUA MULTAA
Pusulasta toimitettuna

VIHERSIIRTO OY 0400-838104

Onko kaivovetesi puhdasta?

Porakaivojen pesu, huolto ja paineavaus

Lohjalainen - Edullisesti
(porakaivon pesu alk. 1450€!)

Muista kotitalousvähennys!

Kaivohuolto Rodas
040 750 3928 • kaivohuolto.rodas@gmail.com
www.kaivohuoltorodas.fi

Koe kasvun ihme

Tilaa tai nouda multaa edullisesti:
metsapirtinmulta.fi

Metsäpirtin multa

HSY valmistaa Metsäpirtin multatuotteet

tai soralla ainakin 40 senttimetrin vahvuudelta, ja sen jälkeen tiivistää uusi routimaton kerros kovaksi. Pohjan rakentaminen on siis monivaiheinen työ, mutta siitä ei kannata tinkiä – jos pohja pettää, pettää kaikki sen päällä oleva saman tien.

Kymmenen tai sata kysymystä

Kun on selvää, mitä omalle tontille on luvallista suunnitella, alkaa hauskenpi osuus, kun mietitään, mitä kaikkea uuteen pihaan haluttaisiin. Tosin silläkin matkalla on mutkia, sillä pihasuunnitelman teossa huomioon otettavien asioiden listaan tulee helposti useita kymmeniä kohtia. Millainen olisi pihan perusidea, tyyli, millainen muotokieli sitä palvelisi parhaiten? Mitä jo olemassa olevaa hyödynnetään; puut, kivet, vanhat kasvit, kasvimaan pohjat, mitä säästetään, mitä poistetaan? Aita, autokatos, pihavalaistus, kivetykset, polut, vesielementti? Istutuslaatikot, peren-

napenkit, pergola, grillikatos, puuvarasto, leikkipaikka? Lemmikkieläinten ulkoilu, jätekatos, kompostori – ja minne mahtuisi talven lumi?

Jo toivelistaa laadittaessa kannattaa miettiä, mikä on oikeasti toteutettavissa.

Esimerkiksi kasvivalintoihin vaikuttavat pihan valo- ja kosteusolosuhteet ja maaperän laatu. Kaikki lajit eivät menesty kaikkialla. Kuvialle rinnetontille ei saa helposti aikaan rehevää lehtimajamaista nurkkausta, mutta vastaavan tunnelman pystyisi ehkä luomaan toisenlaisilla kasveilla. Varjoisesta tontista ei saa aurinkoista, mutta voi ainakin miettiä, mihin kohtaan auringonpaiste osuu eniten, ja pyrkiä pitämään se suunta avoimena.

Jos tuntuu siltä, että kasvien ja nurmikoiden hoitamiseen ei ole aikaa eikä kiinnostusta, voi tilalle valita kiveyksiä, laattoja, rakennettua tilaa, istutuksia ruukuissa ja laatikoissa. Vaihtoehtoja on paljon, ja joskus asiantuntijan apu on suunnittelussakin paikallaan.

Polkujen muoto ja istutusten ryhmittely luovat ilmettä pihaan.

Ammattilaisia ja sovelluksia

Ammattilaisen laatima pihasuunnitelma on turvallinen mahdollisuus luoda toimiva ja toiveet täyttävä kotipiha. Pihasuunnittelun ammattilainen voi olla puutarhuri, hortonomi tai maisema-arkkitehti. Suunnittelupalvelua tarjoavia yrittäjiä ja yrityksiä löytyy netin kautta helposti eri puolilta Suomea, ja neuvoja sopivan tekijän valintaan voi tiedustella esimerkiksi Puutarhaliitolta tai Marttaliitolta.

Pihasuunnitelmaan kuuluvat tavallisesti yleissuunnitelma, työselitys ja materiaaliluettelot. Suunnittelija voi myös laatia pelkän luonnossuunnitelman tai tehdä konsultaatiokäynnin, jonka hinta näyttää useilla olevan alle sata euroa. Konsultaatiokäyntiä ei yleensä laskuteta erikseen, mikäli se johtaa sopimukseen pihasuunnitelman laatimisesta.

Esimerkiksi tarjouspyyntöpalvelu Kodinplaza laskee suunnittelun keskihinnaksi 1 475 euroa, jolloin hinnan vaihteluväli on 704–2 745 euroa. Perusteellinen ison alueen pihasuunnitelma, johon kuu-

luu käytännön töitä ja seurantakäyntejä, voi maksaa useita tuhansia. Pelkkää 3D-mallinnusta monet tarjoavat reippaasti alle 1000 euron hintaan.

Sovelluksia on mahdollista käyttää pihasuunnittelussa myös omatoimisesti. Suunnitteluun sopivia ohjelmia ovat esimerkiksi suomenkielinen My Garden, joka käyttää 2D-grafiikkaa, sekä 3D-mallinnuksen mahdollistavat Garden Visualiser 3D, Sketchup ja DreamPlan Home Design. Vanhempi, mutta ei välttämättä huonompi tapa on laatia suunnitelma paperille. Siihen tarvitaan asemapiirros ja tontilla sijaitsevien rakennusten piirustukset, joista syntyy suunnitelman pohjapiirros aivan samoin kuin sovelluksissa. Käsin piirrettyssä luonnoksessa on vain pidettävä erityistä huolta, että mitta-kaava säilyy oikeana.

Kärsivällisyys palkitaan

Kauniin pihan syntyminen edellyttää yleensä aikaa ja kärsivällisyyttä. Käytännön ero Alan Titchmarshin ja muiden tv-puutarhurien aikaansaannok-

Freepik

Lue lisää
www.jeholmberg.fi

- Rantojen ja vesistöjen ruoppaukset
- Maanrakennustyöt **ja ruoppaukset**
- Vesirakennustyöt (laiturit jne)
- Jätevesisuunnitelmat **urittimet**
- Läuttakuljetukset **matkat**

Puh
040 562 6352

info@jeholmberg.fi

Tilaa kevääksi!

Kauniit ja helppohoitoiset puutarhat syntyvät huolellisella suunnittelulla ja kokemuksella.

www.toivepiha.fi
050 591 1234

Sanna Moilanen
maisemasuunnittelija

NURMITEK OY
MAA- JA VIHERRAKENNUS

- Kaivinkoneet 1,5-14 tn
- Maanrakennustyöt
- Kivityöt
- Bobcatit / minitelakoneet
- Piha- ja viherrakentaminen
- Maa- ja vaihtolavakuljetuksia

P. 040 590 7022, 050 468 7055

www.nurmitek.fi

Puutarhaneuvonta, pihan tai puutarhan muutos/kehittäminen, uuden pihan suunnittelu.

Tilaa puutarhurin neuvontakäynti
www.artgarden.fi

Toimialueenamme Espoo, Kauniainen ja Kirkkonummi.
Palvelemme myös ruotsin ja englannin kielellä.

ERIKOISHAMMASTEKNIKKO
Reija Linnavuori

Vihdinkatu 2, 08100 LOHJA
Matinraitti 14, 02230 ESPOO

019 321 747

www.hammaslaboratoriolohja.fi

KOLARIKORJAUKSET JA MAALAUKSET
Tervasuontie 2, 03100 Nummela, Avoinna arkisin 7.30–16.30
puh. 040 757 2246, info@uudenmaankolarikorjaamo.fi
www.uudenmaankolarikorjaamo.fi

Uudenmaan
Kolarikorjaamo

Käy tykkäämässä Facebook-sivustamme!

Hei lukija

Askarruttaako
kodin remontointi?

Jaa remonttikokemuksesi tai
toivo juttuaihetta osoitteessa:

omakotilehdet.fi/palaute

” Jos tuntuu siltä, että kasvien ja nurmikoiden hoitamiseen ei ole aikaa eikä kiinnostusta, voi tilalle valita kiveyksiä, laattoja, rakennettua tilaa, istutuksia ruukuissa ja laatikoissa.

siin on siinä, että omakotitalon pihaa ei yleensä saa valmiiksi nopeasti, ellei sitten kaikkia elementtejä tuoda paikalle valmiina. Jo se, että pihan rakentaminen maksaa, asettaa useimmille rajat.

Asiantuntijat neuvovat laatimaan pihasuunnitelmalle heti aluksi kokonaisbudjetin, jotta tiedetään, mitä kaikki suurin piirtein tulisi maksamaan, mutta toteuttamaan työn sopivissa osissa. Se säästää kukkaroa ja suo tilaa muutoksille. Jos jokin osa suunnitelmassa osoittautuu-kin matkan varrella heikoksi, korjaaminen on helpompaa silloin, kun kaikki ei ole loppuun asti viimeisteltyä. Vaikka 3D-mallinnus näyttäisi täydelliseltä, vasta käytännön kokemus omasta pihasta kertoo lopullisen totuuden.

Joskus voi tuntua siltä, että pihan perusrakennustyöt syövät jo kaikki käytettävissä olevat varat, niin että viihtyisyyttä lisäävät pergolat, paljut, kesäkeittiöt ja muut rakennelmat uhkaavat jäädä haaveeksi. Kaikkea ei tarvitse toteuttaa kerralla – ja viihtyisyyden luomisessa kannattaa vetää esiin mielikuvituskortti. Esineitä ja materiaaleja kierrättämällä ja villeiltäkin kuulostavia ideoita rohkeasti kokeilemalla voi luoda pihaan omaa erityistä tunnelmaa. Luksusta ehtii hankkia myöhemmin, jos vielä huvittaa. ■

Lähteet: Puutarhaliitto, Marttaliitto, Maisemasuunnittelijat ry., Pihasuunnittelun ja rakentamisen opas (julkaisija Viherympäristöliitto, Viheraluerakentajat ja Viheraluesuunnittelijat)

Oletko jo tutustunut?

Omakoti
www.omakotilehdet.fi

**Nurmikot, istutukset,
kiveykset ja
viherrakentamisen
perustustyöt**

Oy Pienkaivuri Ab

**045 345 1255
www.pienkaivuri.fi**

**Pienkaivuri Oy toteuttaa
pihojen ja puutarhojen hoito- ja perustustöitä
sekä kattavaa viherrakentamista Uudellamaalla.**

Piha- ja viherrakennuspalvelumme kattavat muun muassa:

- Pensaiden, pensasaitojen ja puiden istutukset
- Siirtonurmen asennukset
- Pihakivetysten asentaminen ja huoltaminen
- Maansiirto- ja kaivutyöt
- Yleiset pihasuunnitelut
- Maanrakennus • Viherrakennus ja pihatyöt
- Salaojitus • Salaojat • Imeytyskentät
- Maisemointityöt • Routaeristeet • Sadevesijärjestelmät
- Vesijohtojen ja kaapeleiden kaivuu

Pihatöiden ammattilaiset valmina palvelemaan!

**Toimittaa rakennuksille
kaikki tarvittavat kiviainekset.
Suorittaa maansiirtotöitä.**

**Puh. 0400 301 311
Kiviainestilaukset 0400 443 590**

www.ablindberg.fi

LAATUMERKIT SPORTTIKONEESTA

ALPINA AL3 45 Ruohonleikkuri

- Työnnettävä
- Leikkuuleveys 45 cm
- Bioleikkaava

ALPINA

249,-

STIGA COLLECTOR 136E KIT Akkuruohonleikkuri

- Sis. akku ja laturin
- Kompaktin kokoinen
- Todella hiljainen
- 35 l keruusäiliö

STIGA

(Svh. 249,-)

199,-

STIHL RM 2.2 R Ruohonleikkuri

- Leikkuuleveys 46 cm
- Teräsrunkoinen
- Allesilppuava

STIHL

(Svh. 409,-)

349,-

STIGA MULTICLIP 50 - ST 140 Ruohonleikkuri

- Vankkarakenteinen
- Leikkuuleveys 48 cm
- Silppuava

STIGA

349,-

HUSQVARNA 120I 12" Akkusaha

- Sis. akku ja laturi
- Kevytrakenteinen
- Päästötön

(Svh. 349,-)

289,-

HUSQVARNA 435 II 13" Moottorisaha

- Helppo käynnistää
- Tehokas yleissaha
- X-Torq®-moottori

(Svh. 499,-)

399,-

STIHL MSA 60.0 C-B Akkusahasetti

- Sis. akku ja laturi
- Helppokäyttöinen
- Kevyt käyttää

339,-

STIHL MS 212 Moottorisaha

- Sis. akku ja laturi
- Helppokäyttöinen
- Kevyt käyttää

(Svh. 449,-)

399,-

SUOSITUIMMAT AJOLEIKKURIT SEKÄ LISÄVARUSTEET

HUSQVARNA R 214 TC Comfort Edition

- Hydrostaattinen vaihteisto
- Leikkuuleveys 94 cm
- Sis. leikkuulaitteen

(Svh. 4 999,-)

3 990,-

HUSQVARNA TS112 Puutarhatraktori

- Hydrostaattinen vaihteisto
- Leikkuuleveys 95 cm
- Sis. leikkuulaitteen

(Svh. 2 599,-)

2 390,-

POLARIS SPORTSMAN

Sportsman 570 4x4 T3b (sh. 10790 €)

Polaris-peräkärry (arvo 990 €)

SUMMER PACK

1
SUOMEN
YKKÖNEN

**ETUSI JOPA
2290€**

(Svh. 11 780,-)

9 490,-

+Tk. 450,-

POLARIS SPORTSMAN 570 EPS HUNTER

- 26" CST-renkaat, 14" aluvanteet
- Käden ja peukalon lämmittimet
- Polaris 2500lb sähkövinssi
- Etu- ja takatelineen kaide
- Etu- ja takapuskuri

ERÄ!

(Svh. 13 390,-)

11 490,-

+Tk. 450,-

**Ma 9-18
Ti - Pe 9-17
La 9-14
Tervetuloa**

**Vappulantie 480
08200, Lohja
Puhelin: (019) 381900
lohja@sporttikone.fi**

**sportti
kone.fi**
myynti • huolto • varaosat
SOMERO • SALO • KAARINA • LOIMAA • LOHJA • TUUSULA • LAHTI

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Ei liian kylmää, eikä liian kuumaa – terassi mukavaksi säällä kuin säällä

Kunnollinen aurinkosuojaus pitää lasitetun terassin mukavana ja viihtyisenä oleskella kesähelteilläkin. Syksyllä terassille saadaan lisää käyttöaikaa puolestaan lasituksella ja esimerkiksi lämmittimillä.

Lasitettunakin omakotitalon terassi saat-
taa jäädä suureksi osaksi vuotta vajaakäy-
tölle, tai jopa ajautua ennen pitkää yli-
määräisen roinan säilytyspaikaksi.

Toisinaan ongelman juurisyynä on se,
ettei terassia vain koeta viihtyisäksi. Tämä

on helppo korjata panostamalla terassin
kalusteisiin, mukavuuteen ja sisustuk-
seen.

Harmillisen usein käyttämättömyys
johtuu kuitenkin siitä, että terassi on joko
liian kylmä tai liian kuuma, jolloin sen

käyttökausi jää Suomen sääoloissa lyhy-
eksi. Asia hoituu kuitenkin hyvällä suun-
nittelulla ja tarvittaessa lisävarusteilla.

Katetut terassit ovat yleensä avonaisia
ja tuulikin pääsee käymään läpi, jolloin
ainakaan liiasta lämpenemisestä ei muo-

dostu ongelmaa. Terassilasituksen koe-
taan usein kuitenkin parantavan terassin
käyttömukavuutta. Lasitetulla terassilla
kalusteet ovat myös paremmassa sään-
suojassa kuin avoterassilla, joten mah-
dollisuuksia esimerkiksi terassikaluste-

den materiaalien suhteen on enemmän.

Katettu ja lasitettu terassi voi kuitenkin muuttua auringon paahteessa tukalan kuumaksi. Kun säät lämpenevät, onkin tärkeää huolehtia terrassin ilmanvaihdosta ja auringonsuojauksesta. Parhaiten tämä onnistuu huomioimalla asia jo terrassin suunnittelu- ja toteutusvaiheessa.

Ilmansuunta ja katemateriaali vaikuttavat terrassin kuumenemiseen

Jos terrassin lasiseiniä pystyy avaamaan, ei ilmanvaihtoa tarvita erikseen. Lasitettu terassi kannattaakin suunnitella siten, että jokin osa lasituksesta on mahdollista avata ja saada tilaan näin tarvittaessa selkeä läpiveto. Lisäksi jo terrassin ilmansuunta sanelee hyvin pitkälle sen, missä määrin aurinko pääsee paahtamaan sitä.

Myös katemateriaali ja sen ominaisuudet vaikuttavat merkittävästi siihen, miten helposti terassi kuumentaa auringon paahteessa. Tällä hetkellä yleisimmin käytettyjä katemateriaaleja ovat edullinen PVC eli polyvinyylikloridi sekä PC eli polycarbonaatti tai akryyli.

Polykarbonaattilevyistä on saatavilla eri sävyvaihtoehtoja, joilla voi säädellä auringon läpäisyä. Kirkas katemateriaali päästää auringonsäteilyä läpi hyvin, jopa noin 95 prosenttia, kun taas harmaamman sävyn läpäisee enää alta noin 30 prosenttia. Noiden kahden ääripään väliltä on valittavissa paljon sävyvaihtoehtoja.

Markiisit ja auringonsuojakalvot antavat täsmäapua

Liikaa paahteisuutta voi hillitä myös esimerkiksi markiiseilla tai lasitusten auringonsuojakalvoilla.

Markiisi varjostaa tehokkaasti, mutta säilyttää kuitenkin näkyvyyden ulos. Ulkonäkönsä puolesta se sopii usein hyvin myös vanhoihin taloihin.

Terassimarkiiseja on nykyään saatavilla monipuolisilla toiminnallisuuksilla ja tekniikoilla. Markiisin voi hankkia käsin käytettävänä tai moottoroituna, tai jopa kauko-ohjaimella tai älypuhelimella ohjattuna. Joihinkin malleihin on saatavilla niin tuuli- kuin aurinkoautomaatiikkaa kuin ajoitusmahdollisuuskin.

Vaihtoehtoisesti terrassille voi tehdä varjostusta esimerkiksi erilaisilla puusäleikoilla, irtokaihtimilla tai verhoilla. Ne voivat haitata kuitenkin maisemista nauttimista.

Erilaiset aurinkosuojakalvot ovatkin osoittautuneet pelastukseksi etenkin uudiskohteissa, joissa on havahduttu vasta rakentamisen jälkeen auringonpaisteen aiheuttamaan liialliseen kuumenemiseen.

Toisin kuin kaihtimet tai verhot, kalvot ovat laseissa pysyvästi eivätkä edellytä liikuttelua edestakaisin tarpeen mukaan. Esimerkiksi niin sanotut peilikalvot heijastavat lämpöä tehokkaasti pois terrasilta ja hämärtävät näkyvyyttä sisältä ulospäin katsottuna vain hieman.

Kasvillisuudesta suojaa auringolta ja katseilta

Auringolta suojautumisessa voi käyttää apuna myös kasvillisuutta. Lehtipuut suojaavat hyvin liiallisilta auringonsäteiltä kesän lämpiminä päivinä. Terrassirakenteiden sivuihin voi laittaa myös köynnöskasvillisuutta varjostamaan terrassia auringolta osan päivästä.

Kasvillisuus toimii pihalla aurinkosuojauksen lisäksi myös näkösuojana. Jos pihalla on terrassialue, sen näkösuojaksi voi istuttaa suhteellisen lähelle terrassia korkeita pensaita, tuijaaitaa tai pensaiden ja puiden yhdistelmää. Hankkimalla pihalle pienen puuntaimen sijaan jo suuremmaksi kasvatetun puun, saa heti valmista näkösuojaa, joka toimii myös aurinkosuojana.

Viileiden säiden pelastuksena peitot ja ulkotulet

Kevään ja syksyn koleammillakin keileillä terrassilla voi viettää aikaa erilaisen lämmittimien sekä peittojen ja taljojen turvin. Mukava matto puolestaan pehmentää ja lämmittää terrassin lattiaa paljaankin jalan alla.

Syksyn jälleen saapuessa terrassille saa tunnelmaa ja houkuttelevuutta koristevaloilla. Myös erilaiset terrassitakat ja patiotulipöydät ovat yleistyneet. Kaasulla toimiva terrassitakka tai ulkotuli voi olla toimiva ja turvallinen ratkaisu ja tuo myös mukavasti tunnelmaa viileisiinkin iltoihin.

Niidenkin osalta on kuitenkin syytä perehtyä tarkoin käyttöohjeisiin ja sijoitteluun. Kaasulämmittimen soveltuu hyvin avoterassille tai pergolaan, mutta voi mallista riippuen sopia myös lasitetulle terrassille.

Terassilämmittimen valintaa ohjaa paloturvallisuus

Terassilämmittintä valitessa kannattaa ottaa selkoa etenkin paloturvallisuudesta, johon vaikuttavat muun muassa lämmittimen kiinnitys, kiinnitysalusta ja asennuspaikka.

Olennaista on varmistaa, että lämmittimelle saa riittävän turvavälin, ja ettei se haittaa kulkua ja muita toimintoja. Esimerkiksi kattoon tai seinälle asennettu lämmitin ei aiheuta vaaraa lapsille tai lemmikkieläimille, ja on mukavasti poissa jaloista. Käyttöpaikkavaatimukset vaihtelevat mallikohdaisesti ja selviävät laitteen käyttöohjeista.

Ennen kuin omakotiasuja hankkii terrassilleen sähköllä toimivan lämmittimen, kannattaa lisäksi selvittää, minkä kokoiset sulakkeet ulkopistorasioissa on. Hyvin vanhoissa omakotitaloissa sulakkeet eivät välttämättä aina riitä.

Kuluttajalämmittimet ovat yleensä varustettu pistotulppaliitännällä. Jos laite halutaan asentaa kiinteästi, asennus on syytä jättää sähköammattilaisen tehtäväksi. Lämmittimen sähkökaapeli on usein vain noin 1,5-2 metriä. Koska jatkojohdon käyttö ei ole yleensä suositeltavaa, ulkopistorasian sijainti on myös syytä tarkistaa etukäteen. >>

Suunnittelemme, toimitamme ja asennamme lasiterassit, terrassilasit ja parvekelasit.

20 vuoden
asennus-
kokemus.

Palvelemme laajasti Länsi-Uusimaan ja Kanta-Hämeen alueilla.

Pyydä tarjous!

www.ttlasitus.fi | Tarmo Toivonen
p. 040 718 5509, tarmo@ttlasitus.fi
Luukkaankatu 2A, HÄMEENLINNA

PRESSOTARJOUKSET

**TERASSILÄMMITIN
KALIENTE 10 kW
Wilhtom verkkokauppa**

Niin kauan kuin tuotteita riittää varastossa.

**TARJOUS-
HINTA**

684,-

sis. alv

**KPF 2 kg
SAMMUTIN**

35,-

**KOMPOSIITTI
NESTEKAASUTÄYTTÖ
10 KG**

27,-

**NESTEKAASU
11 kg**

25,-

**SAMMUTIN
TARKASTUKSET
2-6 KG**

12,-

/kpl

PRESSO CENTER

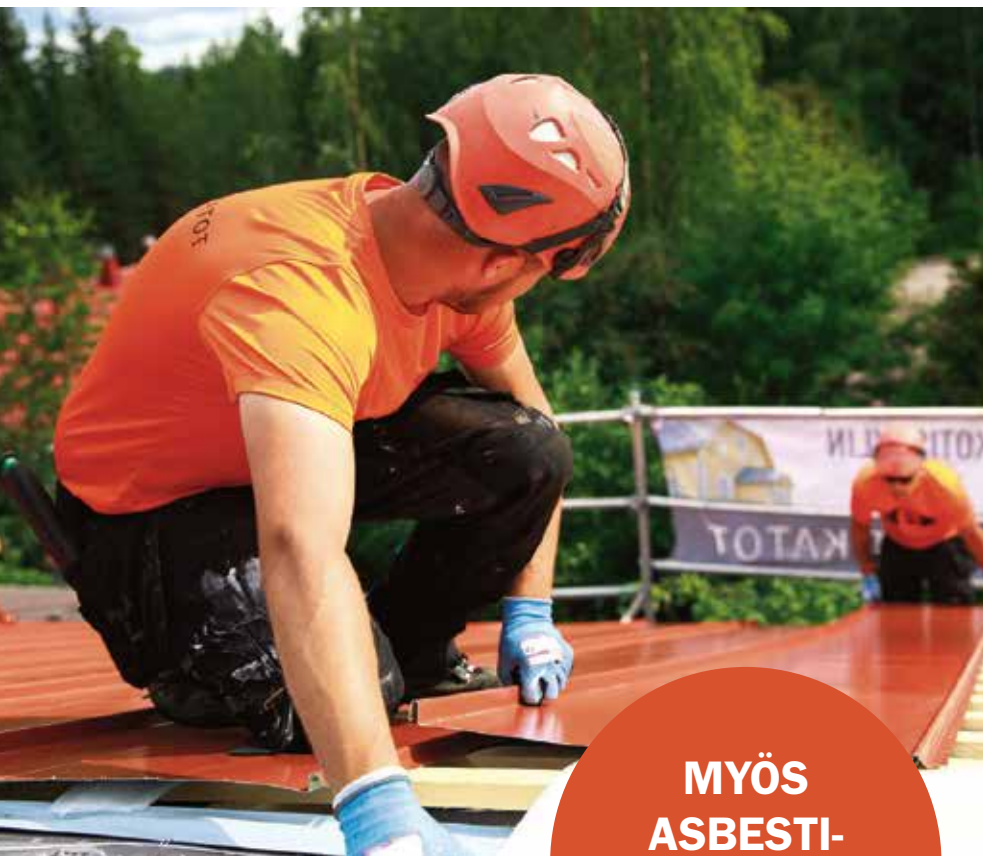
www.pressocenter.com
Kirkniementie 5, Lohja. p. 019 340 451 Avoinna arkisin 8-16.30

PELTIKATOT | TIILIKATOT | HUOPAKATOT
TIILIKATTOJEN PINNOITUKSET

Kattoremontteja yli 20 vuotta
Tuhansia tyytyväisiä asiakkaita

ONKO KATTOREMONTTI AJANKOHTAINEN?

PYYDÄ TARJOUS!

**MYÖS
ASBESTI-
PURKUTYÖT
MEILTÄ!**

OTA YHTEYTTÄ:

Puh. 020 7413 950

www.eliittikatot.fi

ELIITTIKATOT
Kotisi ylin ystävä

Freepik

Lasitetun terassin puhtaanapito

Säännöllinen puhdistaminen pitää lasitetun terassin rakenteet ja käyttömukavuuden kunnossa. Hyvä ajankohta lasien pesemiselle on keväällä, kun lämpötila on plussan puolella, tai syksyllä ennen ensimmäisiä pakkasia. Parvekelasituksen pesuun sopii parhaiten neutraali astianpesuaine.

Ennen pesua kannattaa tarkistaa, onko lasi pinnoitettu. Tavallisesti lasissa on siitä merkinä pinnoituksesta kertova tarrat. Pinnoitettuun lasiin ei saa käyttää teräviä lastoja tai muita raapivia välineitä, vaan tahrat poistetaan liottamalla astianpesuaineella ja mikrokuitupyyhkeellä.

Terassin alumiiniosat pyyhitään mikrokuituisella siivouspyyhkeellä ja neutraalilla puhdistusaineella.

Lattia puhdistetaan lian ja materiaalin mukaan joko lakaisemalla, pyyhkimällä kostella moppipyhkimellä, pesemällä harjalla tai hankausmopilla tai matalapainepesurilla. Lattian puhdistukseen voi tarvittaessa käyttää neutraalia tai heikosti emäksistä puhdistusainetta. ■

Tilaa ilmainen mittakäynti!

Alucom

Terassi- ja parvekelasitukset

LUKAN NIKA®

- Terassi- ja parvekelasitukset
- Lasikaiteet ja -katokset
- Mittaus, rakentaminen ja asennus
- Suunnittelupalvelu

alucom.fi | rakennus.sassi@gmail.com | 040 586 7898

STARK

KESKITY RAKENTAMISEEN

MAAN LAAJIN TERASSILAUTAVALIKOIMA

Valikoimistamme löydät laajan pihakivi- ja komposiittivalikoiman, sekä vihreät, ruskeat ja harmaat kestopuut, joissa pintavaihtoehdot ovat sileä, uritettu ja karhea 95 mm, 120 mm, 145 mm ja 195 mm leveänä.

TEHOKASTA ASIOINTIA VASTUUMYYJÄN AVULLA

- ✓ MATERIAALINEUVOJA
- ✓ SUUNNITTELU- JA BUDJETOINTIAPUA
- ✓ ASiantuntevia neuvoja ja vinkkejä
- ✓ JOUSTAVIA TYÖMAATOIMITUKSIA

**OTA YHTEYTTÄ VASTUUMYYJÄÄN
SOITA 093 541 0000**

LASKE
MENEKKI
TERASSI-
LASKURILLA
stark-suomi.fi

UPM
The Björke
Company

STARK Lohja | Lehmijärventie 6, 08500 Lohja, puh. 093 541 0000.
Avoinna ma-pe klo 6.30-19, la klo 8-14.

STARK-SUOMI.FI

AKU ON KESTÄVÄ JA VAKAA VEDETTÄVÄ

AKU BP750-L

- Kokonaispaino 825 kg
- Kantavuus 642 kg
- Pituus 545 cm
- Hitsattu, upposinkitty runko
- Vesitiiviit pyörännavat
- Takakeinu

Lehtijouset

TARJOUS!

1590 €

Norm. 1676 €

AKU BS750-R

- Kokonaispaino 825 kg
- Kantavuus 665 kg
- Pituus 512 cm
- Kumivääntöjousi
- Vesitiiviit pyörännavat
- Takakeinu

UUTUUS!

TARJOUS!

1290 €

Norm. 1451 €

AKU BE600-R

- Kokonaispaino 600 kg
- Kantavuus 463 kg
- Pituus 455 cm
- Hitsattu, upposinkitty runko
- Vesitiiviit pyörännavat
- Takakeinu

UUTUUS!

TARJOUS!

1075 €

Norm. 1194 €

Tarjoushinnat niin kauan kuin tavaraa riittää. Hinnat sisältävät alv 24 %.

AGCO SUOMI OY

Espoo Minttupelto 5, Espoo, Kehä III
www.agcosuomi.fi

Myynti ja varaosat

Peter Lindberg, 040 770 2761, peter.lindberg@agcocorp.com
Leevi Hausalo, 0400 778 382, leevi.hausalo@agcocorp.com

Takuu 2 vuotta

Omakoti
www.omakotilehdet.fi

Tykkää
meistä Facebookissa!
facebook.com/omakotilehti

» LAKIPALSTA

Minna Ravi
asianajaja, osakas
Asianajotoimisto Lindblad & Co Oy
minna.ravi@lindblad.fi
Puh. 020 749 8193

Paritalojen erityiskysymykset

Paritalo on yleinen asumismuoto. Juridisesti paritalon puoliikkaan omistaminen voi tapahtua lähinnä kahdella tapaa. Kyseessä voi olla kiinteistön määräosan omistaminen tai asunto-osakkeen omistaminen.

Kiinteistön määräosa tarkoittaa jotakin murtolukua kiinteistöstä. Se voi olla puolet tai se voi olla jotakin aivan muuta, esim. 457/1023. Mikäli paritalo on kiinteistöllä ja paritalon omistaja omistaa murto-osan kiinteistöstä, kiinteistön hallinta on tarpeellista jakaa hallinnanjakosopimuksella, koska määräosa ei koske mitään tiettyä osaa kiinteistöstä, toisin kuin määräala. Määräosa kohdistuu siis tasaisesti koko kiinteistöön ja tarkempi hallinta määritellään sopimuksella kiinteistön muiden yhteisomistajien kanssa. Hallinnanjakosopimus rekisteröidään lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin parhaalle mahdolliselle etusijalle. Käytännössä tämän jälkeen sopimuksen osapuolilla on mahdollista hakea kiinnityksiä vain omaa puoltaan koskien. Hallinnanjakosopimus on tärkeää rekisteröidä, koska muuten se ei koske suoraan mahdollisia uusia omistajia.

Hallinnanjakosopimuksessa on määritelty yhteisomistajien hallinnassa olevien alueiden rajat, yleensä karttaliitteellä. Lisäksi hallinnanjakosopimuksessa on paljon muita tärkeitä ehtoja, koskien mm. sähkö- ja vesiliittymiä, mahdollisia yhteisiä alueita, rakennusten ja kiinteistön hoitoa ja kunnossapitoa, käyttämätöntä rakennusoikeutta ja kustannusten jakoa.

Paritalo voi olla myös asunto-osakeyhtiö. Tällöin omistaja ei omista kiinteistöä, vaan osakkeet, jotka oikeuttavat hallitsemaan tiettyä huoneistoa. Tärkeää on tutustua yhtiöjärjestykseen, jossa on määritelty huoneistoselityksessä mm. se, mikä

on osakkeiden tuottama hallintaoikeus ja onko esim. piha osakshallinnassa. Tärkeää on myös tutustua siihen, miten kunnossapito on yhtiössä järjestetty. Mikäli osapuolet vastaavat itse omista puolistaan, tämä pitää olla määrätty yhtiöjärjestyksessä. Mikäli määräyksiä ei ole, noudatetaan lähtökohtaisesti asunto-osakeyhtiölakia, jonka mukaan yhtiö vastaa mm. rakenteista, eristeistä ja talon perusjärjestelmistä (esim. sähkö, vesi). Voi olla ikävä yllätys joutua maksamaan naapurin kylpyhuone-remonttia, minkä vuoksi yhtiötä koskevat asiakirjat on käytävä tarkasti läpi. Yhtiöjärjestyksestä voi muuttaa, mikäli se ei vastaa enää osakkaiden tarpeita. Tämä tehdään yhtiökokouksessa ja päätökselle tarvitaan 2/3 enemmistö tai jopa kaikkien osakkaiden suostumus, asiasta riippuen. Uusi yhtiöjärjestys rekisteröidään kaupparekisteriin.

Omistajien on hyvä muistaa, että asunto-osakeyhtiö on oma oikeushenkilönsä. Asunto-osakeyhtiössä pitäisi olla lain mukaan hallitus ja esim. kirjanpito järjestetty. Yhtiössä tulisi olla kerran vuodessa varsinainen yhtiökokous, jossa mm. hyväksytään tilinpäätös. Yhtiössä tulisi kerätä lisäksi vastiketta kattamaan yhtiön kuluja. Osakkailla ei ole vastikkeenmaksuvelvollisuuden lisäksi veloitetta maksaa yhtiön kuluja.

On toisaalta hyvin yleistä, että paritaloissa asunto-osakeyhtiöoikeudellisista asioista ei ole huolehdittu ja esim. vastiketta ei kerätä. Yhtiöllä ei ole välttämättä lainkaan pankkitiliä tai kirjanpitoa. Luonnollisesti asianajajana kannatan sitä, että asiat saatetaan tältä osin kuntoon. Kyse ei ole suurista kustannuksista, esim. yksinkertainen asunto-osakeyhtiön kirjanpito saadaan järjestettyä suhteellisen edullisesti kirjanpitäjällä.

Teksti: Elina Salmi

Kasvihuone tai pikkuinen mökki pihaan – mitä on huomioitava?

Jos tontilla on vielä rakennusoikeutta jäljellä, voi sitä halutessaan hyödyntää vaikka rakentamalla pienen mökin etätötilaksi. Mitä kaikkea on otettava huomioon uusia piharakennuksia suunniteltaessa ja millaisia lupia saatetaan tarvita?

Omakotitalossa ihan kaikkea ei voi säilyttää sisällä, vaan useimmiten tarvitaan säilytys- tai työtilaa myös ulkona. Jos sellaista ei ole, niin sehän pitää rakentaa.

Esimerkiksi puutarhatyökalut on mukava varastoida katon alle suojaan talveksi ja autolla pääsee kurjallakin kelillä helpommin liikkeelle, jos voi lähteä autotallista tai -katoksesta. Puutarhaharrastusta tukee oma kasvihuone. Aika monen talon pihalla terassista on muodostunut kesäaikainen olohuone.

Huomionarvoinen seikka on, että kaikkien tontilla olevien rakennusten ja

rakennelmien pitää mahtua rakennusoikeuteen eli puutarhavajan tai vastavan voi rakentaa vain siinä tapauksessa, että rakennusoikeutta on jäljellä.

Tonttisi rakennusoikeus kertoo, mikä kokoisen piharakennuksen voit rakentaa. Tontin rakennusoikeus ilmoitetaan kerrosalana, joka määräytyy kaavassa ilmoitetun tehokkuusluvun (e) mukaan. Kerrosalalla tarkoitetaan ulkoseinien mukaan mitattua pinta-alaa. Tähän luetaan myös esimerkiksi autokaton kiinteä kylmä sivuseinä, mutta muuten avonaisia katoksia taas ei.

Omalle pihalleenkaan ei saa pystyttää mitä tahansa ilman lupaa. Useimmiten pienen vajan tai kasvihuoneen saa rakentaa toimenpideluvalla tai pelkällä toimenpideilmoituksella. Jos kaavaillet laittavasi rakennukseen kiinteän tuliskan, se vaatii yleensä rakennusluvan. Lisäksi on määräyksiä siitä, miten lähellä naapurin rajaa jokin rakennelma saa olla.

Määräykset ovat kuntakohtaisesti hyvinkin erilaisia, joten lupa-asiat kannattaa selvittää oman kunnan rakennusvalvonnasta.

Ensi vuoden alusta pitäisi tulla voimaan uusi rakentamislaki, joka selkeyttää monia rakentamiseen liittyviä käytäntöjä, mutta toistaiseksi kaikki rakentamiseen liittyvä tehdään vielä vanhan lain mukaan.

Lähtökohtana huolellinen suunnittelu

Ensimmäinen vaihe rakentamisessa on tietysti suunnittelu, ja se lähtee siitä, mitä tarpeita asukkaalla on. Tarvitaanko kevyt, lämmittämätön vaja puutarha-

työkaluille vai esimerkiksi ympäri vuoden käytössä oleva mökki vaikka etätyötilaksi tai vierasmajaksi. Suunnittelu- vaiheessa pitää myös miettiä, löytyykö markkinoilta omiin suunnitelmiin sopiva valmispaketti vai rakentaako piirustusten mukaan ns. pitkistä tavarasta.

Valmispaketteja löytyy usean eri valmistajan mallistoissa aina ulkoisuus- sista isoon autotalliin ja kesämökkiin. Yleensä pakettiin kuuluu tarvittavien lupien hakemiseen vaadittavat piirustukset ja seikkaperäiset rakennusohjeet. Jokainen huonekaluja koonnut tietää, että kasauksessa menee aikaa ja tietysti kokonaisen rakennuksen kasaamisessa menee aikaa moninkertaisesti enemmän. Toisaalta vielä enemmän aikaa menee, jos päätyy rakentamaan tarvitsemansa lauta ja naula kerrallaan.

Suurin ero lienee kustannusten ohella se, että alusta saakka tehdessä saa tismalleen haluamansa. Toki valmispaketeissakin on jonkin verran muuntelumahdollisuuksia.

Tilan tarve pitää myös miettiä tarkasti. Jos rakennusoikeudessa on väljyyttä, kannattaa ehkä samalla vaivalla ja pienehköllä rahallisella lisäsatsauksella tehdä rakennuksesta vähän isompi. Usein piharakennus nimittäin on kuin keittiön kaapit – tila loppuu pikemmin kuin osat aavistaa.

Jos et tarvitse ympäri vuoden lämmitettävää tilaa, älä suotta rakenna sellaista. Säästät sekä rakentaessa että myöhemmin sähkölaskussa.

Laske budjettiin mukaan yllätysvara

Budjetointi on ehkä tärkein asia suunnittelussa. Kannattaa käyttää budjetointiin reilusti aikaa ja vertailla hintoja. Joskus valmispaketti voi tulla edullisemmaksi kuin se, että haet kaikki tarvikkeet ja puutavaran kaupasta. Teet niin tai näin, varmistu aina siitä, että siitä, että materiaalit ovat laadukkaita ja mahdollisesti tarvittavat ammattilaiset osaavia, sillä huonosti rakennettu ja muutaman vuoden päästä perusteellista korjausta vaativa rakennus se vasta tuleekin kalliiksi.

Kevyen vajan tai pienen mökin voi saada muutamalla tonnilla, kun taas lämpöeristetyt mökin, autotallin tai pihasaunan rakentamiseen voi kuluu jopa kymmeniä tuhansia euroja. Jos pystyt tekemään ainakin joitakin töitä itse, syntyy säästöä siltä osin. Jos valitset itse rakennettavan piharakennuksen sijaan ammattilaisen rakentaman, voi säästää merkittävästi aikaa ja vaivaa, mutta kustannukset ovat korkeammat.

Muista myös, että seinät ovat vain osa kustannuksista. Rahaa kuluu niiden lisäksi perustuksiin, sähkötöihin ja muuhun vastaavaan.

Perustukset kuntoon maaperästä riippuen

On kyse sitten isosta tai pienestä rakennuksesta – tai vaikka vain terassista tai pergolasta – on ensimmäiseksi tehtävä rakennelmalle asianmukaiset perustukset. Vaikka kevyt piharakennus ei tarvitsekaan samanlaisia perustuksia kuin asuinrakennus, niin ei sitä voi myöskään rakentaa suoraan nurmikon

päälle. Usein kuitenkin betonilaatat, jotka asennetaan routimattoman kiviaineksen päälle, riittävät tekemään pohjasta tukevan. Jos piha routii, tarvitaan eristetty ja routasuojattu perustus.

Perustamistavan ratkaisee siis maaperän kantavuus. Kantavalla maaperällä riittää usein se, että poistetaan pintamaa ja sen tilalle vaihdetaan kantava kapillaarimurske, joka tiivistetään. Sen päälle sitten ne betonilaatat, jos kyse on kevyestä rakennelmasta.

Mikäli maaperä on pehmeää ja työn alla on vähänkään isompi rakennus, joudutaan joko kaivamaan syvemmälle tai käyttämään maaperään koneellisesti asennettavia teräs- tai betonipaaluja kantavuuden parantamiseksi. Kevyen terassin voi usein pystyttää ruuvipaalujen päälle.

Vähänkin järeämmälle rakennelmalle pitää tehdä kunnon perustukset eli sokkeli. Sokkeli toteutetaan useimmiten joko paikallaan valettuna valubetonisokkelina tai muurattavana harkkosokkelina. Harkkosokkeli tarvitsee myös usein valetun anturan, jotta perustukselle saavutetaan riittävä kantavuus.

Kun kivijalka on saatu valmiiksi, se täytetään oikeaan korkeuteen esimerkiksi hiekalla tai kapillaarimurskeella.

Sato omasta pihasta

Juuri nyt puutarhanhoito ratsastaa suosion huipulla ja moni, jolla on oma piha ja aikaa, haaveilee omasta kasvihuoneesta. Internet on pullollaan ihania kuvia pulleista tomaateista, yrteistä ja jopa munakoisoista ja vesimeloneista.

Valmiissa kasvihuonepaketeissa on valtava valikoima. Haarukka vaihtelee muutaman satasen maksavista, muutaman neliön kokoisista kasvihuoneista aina isoihin, jopa 30–40-neliöisiin lasiseinäisiin kesähuoneisiin saakka. Suurimmilla hintakin on sitten viisineroinen.

Pienen kasvihuoneen saa varsin todennäköisesti rakentaa vain toimenpiteilmoituksella, mutta jos haluaa pidentää kasvuaikaa vaikkapa lämmittämällä ansaria kamiinan avulla, vaaditaan rakennuslupa. Kasvihuonetta ei myöskään saa rakentaa neljää metriä lähemmäs naapurin rajaa lupaa kysymättä.

Kasvihuoneen asukit tarvitsevat myös kastelua usein. Jos siis aikoo kesällä olla muuallakin kuin kotipihassa hoitamassa kurkun ja tomaatin taimia, kannattaa hankkia enemmän tai vähemmän automaattinen kastelujärjestelmä. Halvimpia ovat painovoimaiset – siis ei painevettä tarvitsevat – järjestelmät tai puutarhaletkuun kytkettävät, paristokäyttöisellä ajastimella toimivat järjestelmät.

Edullisimmin ja yksilöllisimmän kasvihuoneen saa rakentamalla sen itse esimerkiksi vanhoista ikkunoista ja lasiovista.

Sellaisen kanssa saa varautua vuositaisiin, pieniin huoltotoimiin, mutta tunnelma ja vaikutelma on varmasti uniikki.

Lähteet: rakentaja.fi, taloon.com, k-rauta.fi

Freepik

Uusi rakentamislaki helpottaa pienten rakennelmien pystyttämistä

Maankäyttö- ja rakennuslakia on sorvattu uuteen uskoon jo pitkään. Edellinen hallitus saikin sen kertaalleen valmiiksi ja lain piti tulla voimaan jo tämän vuoden alusta, mutta sen voimaantuloa lykättiin vuodella.

Uuden lain tarkoitus on keventää hallinnollista taakkaa ja byrokratiaa, selkeyttää valitusoikeutta ja täsmentää vastuukysymyksiä.

Tavallista omakotiasujaa kiinnostanee eniten se, että esimerkiksi pienehköiltä piharakennuksilta poistuu lupapakko. Edelleenkin asuinrakennuksen, muun suuren rakennuksen tai ison katoksen, maalämpökaivon tai vaikkapa suuren, valaistun mainoslaitteen tai korkean tornin rakentamiseen vaaditaan lupa.

Kun laki tulee voimaan, voi ilman erillistä lupaprosessia rakentaa esimerkiksi alle 30-neliöisen ja alle 120 kuutiometriä sisältävän rakennuksen tai alle 50-neliöisen katoksen. Jos tilaan on suunniteltu kiinteä tulisija, tarvitaan näillä näkymin edelleen erillinen lupa.

On tietysti selvää, että jatkossakin kaiken rakentamisen on noudatettava kaavassa osoitettua rakennusoikeutta, rakentamismääräyksiä ja rakentamisen säädöksiä. Kaava-alueella saattaa hyvinkin olla esimerkiksi piharakennuksen sijoitteluun tai värikyseen liittyviä määräyksiä, jotka on otettava huomioon.

Lähde: Ympäristöministeriö, rakentaja.fi

Yli 30 vuoden kokemuksella

TARMO TIMPURIOY

RAKENTAA JA KORJAA, SISÄLLÄ JA ULKONA

Ota yhteyttä
Tarmo Timpuri Oy
info@tarmotimpuri.fi
050 368 8818/Tarmo
www.tarmotimpuri.fi

TOIMIALUEENAMME LOHJA - KARJALOHJA - SAMMATTI - HANKO -AKSELILLA

ja kierrätyskeskukset. Tietysti myös lahjoitettavien vaatteiden pitää olla puhtaita ja käyttökelpoisia.

Käyttökelpoiset kodintekstiilit kannattaa ensin yrittää hyödyntää kirppiksillä. Esimerkiksi ryijyille on taas kysyntää. Lakanat, pyyhkeet ja verhot lähtevät nopsasti eteenpäin vaikkapa Facebookin roska-lavaryhmien kautta, sillä moni etsii tarvitsemansa niiltä mieluummin kuin lähete ostamaan kaupasta aivan uutta tavaraa.

Poistotekstiileistä tehdään uutta kangasta

Jos pöksyn puntti on päässyt rispaantumaan, hiha repsottaa ja rintamuksessa on vielä pesunkin jälkeen kastikkeen jättämä väritahra, niin se saattaa silti kelvata poistotekstiiliksi. Poistotekstiilit ovat muuten käyttökelvottomia vaatteita, jotka voidaan kuitutasolla käyttää uuden kankaan raakamateriaalina. Poistotekstiilien keräyspisteitä alkaa olla jo joka puolella maata.

Poistotekstiileihin voi lajitella paidat, housut, hameet ja takit. Kodintekstiileistä uuden kankaan materiaaleiksi soveltuvia ovat pyyhkeet, lakanat, verhot ja pöytäliinat. Tekstiilien pitää olla puhtaita, kuivia ja hajuttomia.

Likaiset, märät tai mummolan ullakolta löytyneet, haisevat vaatteet kuuluvat sekajätteeseen. Sinne kuuluvat myös käytöstä poistetut alusvaatteet, sukat, sukka-housut, laukut, vyöt ja kengät.

Jos hävitettävien listalla on vaikkapa mattoja, peittoja, tynnyjä tai pehmoleluja, kannattaa kysäistä paikalliselta eläinsuojeluyhdistykseltä, olisiko heillä niille käyttöä – usein on. Muussa tapauksessa nekin pitää laittaa sekajätteeseen.

Eivät vaatteet ja takit sekajätteessäkään ihan hukkaan mene. Meillä Suomessa lähes kaikki sekajäte päättyy jätevoimaloihin, joissa niistä tehdään kaukolämpöä ja sähköä.

Minne kuuluvat lasit ja lautaset, kipot ja kapot?

Käyttökelpoisten, mutta itselle tarpeettomien keittiötavaroiden kanssa ensimmäinen osoite on uudelleenkäyttö eli myynti kirppisten kautta tai lahjoittaminen hyväntekeväisyysjärjestöille. Teräskattilat ovat lähes ikuisia ja löytävät varmasti uuden kodin, mutta esimerkiksi teflonpintaiset paistinpannut, joiden pinta on jo pahasti kulunut, eivät varmasti mene kaupaksi.

Miten sitten lasit, lautaset, aterimet, kipot ja kapot, pannut ja kasarit pitäisi kierrättää? Jos paistinpannussa on muovikahva, niin mihin jätteeseen se kuuluu?

– Esimerkiksi särkyneet juomalasit eivät kuulu lasinkeräykseen, vaikka lasia ovatkin. Vain lasipakkaukset saa laittaa lasipakkauskeräykseen. Juomalasit, uunivuoat ja vastaavat kuuluvat sekajätteeseen, sillä ne saattavat olla erityyppistä lasia kuin pakkaukset eikä niitä siksi voi hyödyntää yhdessä, toteaa Liisa Malin.

– Metalliesineiden kohdalla metallinkeräys on oikea paikka, jos tuotteesta yli puolet on metallia. Siten esimerkiksi aterimet, joissa on vaikka puu- tai muovikahvat, kuuluvat metallijätteeseen. Muovin kohdalla pätee sama sääntö:

vain pakkaukset kelpaavat muovipakkausten keräykseen. Lapsen kovia kokeneen pulkan, lumilapion tai värjäytyneiden pakasterasioiden paikka on siis sekajätteessä.

Suurten huonekalujenkin kierrätykseen on kanavia

Isojen esineiden – sohvien, pöytien ja sänkyjen – kierrätykseen pätevät samat säännöt kuin muihinkin. Erona on vain se, että ne ovat hankalampia siirreltäviä. Jotkut hyväntekeväisyysjärjestöt ja kaupalliset kirpputorit noutavat siistit ja käyttökelpoiset huonekalut kotoasi joko ilmaiseksi tai pientä maksua vastaan. Kannattaa siis kääntyä ensin heidän puoleensa.

Hyvin kätevä myyntikanava on jo aiemmin mainitut nettialustat, kuten Facebookin roskalava- ja muut vastaavat ryhmät. Esimerkiksi Ikea-kalusteilla on omat myyntifooruminsa, joissa tavara näyttäisi liikkuvan varsin vilkkaasti.

Myös tori.fi:ssä voi yrittää myydä itselle tarpeetonta huonekalua. Siellä tosin tarjontaa on aika paljon, joten jos sinulla on kiire päästä vaikka sohvista eroon, niin se ei välttämättä ole paras mahdollinen paikka. Myyntiaika saattaa olla melko pitkä, sillä kyseisellä markkinapaikalla sohvia on ”annetaan”-osastollakin lähes päivittäin.

Moni karsastaa ajatusta käytetyn sohvan hankkimisesta, koska viime aikoina on toistuvasti uutisoitu ludeongelmasta. Käytettyä runkopatjaa haluaa tuskin kukaan. On tietysti selvää, että myyjälläkin on vastuu, ja myyntiin saa laittaa vain puhtaaksi tietämänsä tavaraa.

Jos asia kuitenkin huolestuttaa, kannattaa sohvaostoksille suunnata ammattimaisiin kierrätyskeskuksiin tai esimerkiksi SPR:n kierrätysmyymälöihin, sillä niissä on ammattitaitoista henkilökuntaa, joka tarkastaa tavarat myös ötököiden varalta ennen myyntiin laittamista.

Isot esineet pitää viedä jäteasemalle

Käyttökelvottomat huonekalut, kokolattiamatot, keittiökalusteet ja vastaavat suurikokoiset tavarat ovat vastaanottomaksun mukaista sekajätettä. Niitä ei siis saa muina henkilöinä hylätä yleisen jätokeräyspisteen viereen, vaan ne pitää toimittaa paikalliselle jäteasemalle.

Huonekaluja ei myöskään saa polttaa kotipihasa, sillä pehmusteista ja muista käytetyistä materiaaleista saattaa muodostua vaarallisia savukaasuja.

Myös isot metalliesineet, kuten pyykin-kuivaustelineet ja metalliset huonekalut kuuluu viedä jäteasemalle.

Monilla paikkakunnilla kierrätyskeskukset ja -verstaat ottavat vastaan vanhoja polkupyöriä joko kunnostettaviksi tai varaosiksi. Jos siis nurkissa pyörii vanha fillari, kannattaa ensin tarjota sitä heille.

Paikalliselle jäteasemalle kuuluvat myös käytöstä poistetut, toimimattomat sähkölaitteet, kuten televisiot, tietokoneet, jääkaapit ja pienkoneet. Sähkölaiteromulle on jäteasemilla omat keräyspisteensä ja niitä otetaan vastaan pääsääntöisesti maksutta. Jos laitteissa on irrotettavia akkuja tai paristoja, pitää ne poistaa ennen kuin laite viedään keräyspisteeseen.

Vinkkejä myyntiin itsepalvelukirppiksellä

Pidä myyntipaikkasi siistinä. Käy parin päivän välein tarkistamassa, miltä pöytäsi näyttää. Siisti tarvittaessa ja vaihtele järjestystä. Pelkästään tavaroiden paikkaa muuttamalla pöytäsi ilme muuttuu ja sillä voi olla suuri vaikutus myyntiin.

Älä ahda pöytää liian täyteen tavaraa. Asiakkaan näkökulmasta katsottuna on helpompaa ja miellyttävämpää tutkailla myyntipöydällä olevia tuotteita, mikäli niitä on maltillisesti eikä ylitse-pursuavasti.

Kannattaa tuoda uusia tavaroita lisää menekin mukaan. Kun pöytäsi on siisti ja siellä on vaihtuvuutta, niin monet kirpparika-vijat tulevat kyllä tarkastamaan pöytäsi tarjonnan myös muina päivinä.

Laita parhaat tuotteet parhaalle paikalle. Laita houkuttelevimman näköiset tavarat hyvin esille asiakkaan mielenkiinnon herättämiseksi. Kirjat, elokuvat ja cd-levyt kannattaa laittaa riviin pystyasentoon, selkäpuoli asiakkaaseen päin – etsintä on siten asiakkaalle helpompaa.

Laita tuotteet kotona hyvään myyntikuntoon ja hinnoittele ne valmiiksi jo kotona. Ole realistinen: käytetystä ei voi pyytää uuden hintaa. Jos tavara ei meinaa käydä kaupaksi, muuta hintaa.

Vie kirppikselle vain vaatteita, joita voisit kuvitella vielä itsekin pitäväsi tai antavasi vaikka kaverille. Rikkinäiset, likaiset ja ryppyiset vaatteet jäävät pöydällesi. Tosin jotkut ihmiset hakevat kirppiksiltä tuotteita, joita voivat tuunata tai korjata. Huomioi viat hinnoittelussa ja merkitse mahdollinen vika hintalappuun.

Kun käyt katsomassa pöytäsi, tarkista samalla, että hintalapput ovat pysyneet kiinni. Hintalapputtomia tuotteita ei nimittäin myydä. Varmista lappujen pysyminen vaikka hakaneuloilla.

Niputa tavaroita eli tee tarjouksiasseja leluista, lehdistä ja sen sellaisista. Käytä aina läpinäkyviä kasseja.

Hyödynnä palvelupaketteja. Joillakin kirppiksillä on tarjota erilaisia palvelupaketteja. Se tarkoittaa esimerkiksi sitä, että kirppis-yrittäjä hinnoittelee tuotteesi, laittaa ne esille ja huolehtii pöydän siisteydestä. ■

Lähde: kirpputorihaku.fi

Freepik

RISTIKKO

Vallitseva Ostoksesta

SIENIÄ Peritty

Laatija: Juha Kairavuo / www.aikakuva.fi

Auttaa?

Bakteeri

Aari-kin

Tainola

Revon-tulessa -juusto

Lui-nen

Hil-jaista

Huhti-kuisia

Oli naapurissa Vihainen Virhe

Super -

Korjat-tavia

Ehty-mätön

Oudot

Nuoria

Mat-toja

Auts! Jämy

Tietoa Ahkera

Olen johtaja

Pesosen kanssa

Kauentua

Savotassa?

Jarkko Neva

Kaatumiset

Muut-taa

Nau-hat

Naru

Suus-sa

Ehkä Lind

Toiveitakin

Painavia

CHILIKIN eTytöt

Veden pois-toon

Lau-laja

Pan-kista

Harva ruoka

Pake-nevia?

Afrik-kaa

SPR antaa

Silmil-läkin

Idioottii!

Vittava

Miehiä Hento

Ranta-sila -kasvi

Vehje

Estää kulun Ennen kuntaa

Johdin

Toka-market

Hil-jaista

Huhti-kuisia

Oli naapurissa Vihainen Virhe

Super -

Korjat-tavia

Ehty-mätön

Oudot

Nuoria

Mat-toja

Auts! Jämy

Tietoa Ahkera

Olen johtaja

Pesosen kanssa

Kauentua

Savotassa?

Jarkko Neva

Kaatumiset

Muut-taa

Nau-hat

Naru

Suus-sa

Ehkä Lind

Toiveitakin

Painavia

CHILIKIN eTytöt

Veden pois-toon

Lau-laja

Pan-kista

Harva ruoka

Pake-nevia?

Afrik-kaa

SPR antaa

Silmil-läkin

Idioottii!

Vittava

Miehiä Hento

Ranta-sila -kasvi

Vehje

Estää kulun Ennen kuntaa

Johdin

Toka-market

Hil-jaista

Huhti-kuisia

Oli naapurissa Vihainen Virhe

Super -

Korjat-tavia

Ehty-mätön

Oudot

Nuoria

Mat-toja

Auts! Jämy

Tietoa Ahkera

Olen johtaja

Pesosen kanssa

Kauentua

Savotassa?

Jarkko Neva

Kaatumiset

Muut-taa

Nau-hat

Naru

Suus-sa

Ehkä Lind

Toiveitakin

Painavia

CHILIKIN eTytöt

Veden pois-toon

Lau-laja

Pan-kista

Harva ruoka

Pake-nevia?

Afrik-kaa

SPR antaa

Silmil-läkin

Idioottii!

Vittava

Miehiä Hento

Ranta-sila -kasvi

Vehje

Estää kulun Ennen kuntaa

Johdin

Toka-market

Hil-jaista

Huhti-kuisia

Oli naapurissa Vihainen Virhe

Super -

Korjat-tavia

Ehty-mätön

Oudot

Nuoria

Mat-toja

Auts! Jämy

Tietoa Ahkera

Olen johtaja

Pesosen kanssa

Kauentua

Savotassa?

Jarkko Neva

Kaatumiset

Muut-taa

Nau-hat

Naru

Suus-sa

Ehkä Lind

Toiveitakin

Painavia

CHILIKIN eTytöt

Veden pois-toon

Lau-laja

Pan-kista

Harva ruoka

Pake-nevia?

Afrik-kaa

SPR antaa

Silmil-läkin

Idioottii!

Vittava

Miehiä Hento

Ranta-sila -kasvi

Vehje

Estää kulun Ennen kuntaa

Johdin

Toka-market

Hil-jaista

Huhti-kuisia

Oli naapurissa Vihainen Virhe

Super -

Korjat-tavia

Ehty-mätön

Oudot

Nuoria

Mat-toja

Auts! Jämy

Tietoa Ahkera

Olen johtaja

Pesosen kanssa

Kauentua

Savotassa?

Jarkko Neva

Kaatumiset

Muut-taa

Nau-hat

Naru

Suus-sa

Ehkä Lind

Toiveitakin

Painavia

CHILIKIN eTytöt

Veden pois-toon

Lau-laja

Pan-kista

Harva ruoka

Pake-nevia?

Afrik-kaa

SPR antaa

Silmil-läkin

Idioottii!

Vittava

Miehiä Hento

Ranta-sila -kasvi

Vehje

Estää kulun Ennen kuntaa

Johdin

Toka-market

Hil-jaista

Huhti-kuisia

Oli naapurissa Vihainen Virhe

Super -

Korjat-tavia

Ehty-mätön

Oudot

Nuoria

Mat-toja

Auts! Jämy

Tietoa Ahkera

Olen johtaja

Pesosen kanssa

Kauentua

Savotassa?

Jarkko Neva

Kaatumiset

Muut-taa

Nau-hat

Naru

Suus-sa

Ehkä Lind

Toiveitakin

Painavia

CHILIKIN eTytöt

Veden pois-toon

Lau-laja

Pan-kista

Harva ruoka

Pake-nevia?

Afrik-kaa

SPR antaa

Silmil-läkin

Idioottii!

Vittava

Miehiä Hento

Ranta-sila -kasvi

Vehje

Estää kulun Ennen kuntaa

Johdin

Toka-market

Hil-jaista

Huhti-kuisia

Oli naapurissa Vihainen Virhe

Super -

Korjat-tavia

Ehty-mätön

Oudot

Nuoria

Mat-toja

Auts! Jämy

Tietoa Ahkera

Olen johtaja

Pesosen kanssa

Kauentua

Savotassa?

Jarkko Neva

Kaatumiset

Muut-taa

Nau-hat

Naru

Suus-sa

Ehkä Lind

Toiveitakin

Painavia

CHILIKIN eTytöt

Veden pois-toon

Lau-laja

Pan-kista

Harva ruoka

Pake-nevia?

Afrik-kaa

SPR antaa

Silmil-läkin

Idioottii!

Vittava

Miehiä Hento

Ranta-sila -kasvi

Vehje

Estää kulun Ennen kuntaa

Johdin

Toka-market

Hil-jaista

Huhti-kuisia

Oli naapurissa Vihainen Virhe

Super -

Korjat-tavia

Ehty-mätön

Oudot

Nuoria

Mat-toja

Auts! Jämy

Tietoa Ahkera

Olen johtaja

Pesosen kanssa

Kauentua

Savotassa?

Jarkko Neva

Kaatumiset

Muut-taa

Nau-hat

Naru

Suus-sa

Ehkä Lind

Toiveitakin

Painavia

CHILIKIN eTytöt

Veden pois-toon

Lau-laja

Pan-kista

Harva ruoka

Pake-nevia?

Afrik-kaa

SPR antaa

Silmil-läkin

Idioottii!

Vittava

Miehiä Hento

Ranta-sila -kasvi

Vehje

Estää kulun Ennen kuntaa

Johdin

Toka-market

Hil-jaista

Huhti-kuisia

Oli naapurissa Vihainen Virhe

Super -

Korjat-tavia

Ehty-mätön

Oudot

Nuoria

Mat-toja

Auts! Jämy

Tietoa Ahkera

Olen johtaja

Pesosen kanssa

Kauentua

Savotassa?

Jarkko Neva

Kaatumiset

Muut-taa

Nau-hat

Naru

Suus-sa

Ehkä Lind

Toiveitakin

Painavia

CHILIKIN eTytöt

Veden pois-toon

MAINOSTAJA,
varaa näkyvyytesi
Omakotilehtiin
verkkokaupasta.

<https://mediapotentia.mediani.fi>

MEDIANI

FINNOBAU

KAIKKI JULKISIVUSTA
SISÄPINTOIHIN

RAPPAUS - MAALAUS - TASOITUSTYÖT - REMONTIT

finnobau

raimo.tuominen@finnobau.fi

WWW.FINNOBAU.FI

040 728 9933

Vuodesta
2005

SUOMEN VAHVIMMAT
PLATINA
Finnobau Oy
FINNOBAU OY
199538695 | 2020-2023

RALA
PÄTEVYYS

luotettava
kumppani

MOOTTORIPYÖRÄT, MOPOT, MAASTO- JA TRAKTORIMÖNKIJÄT

Uutuusmallit myymälässä - tule, tutustu ja osta nyt! Rahoituskorko alk 0%

SEGWAY

UUTUUS!

SEGWAY SNARLER AT5

hinnat alkaen 5890 €

60
km/h

2

3
VUODEN
TAKUU

Kompakti ja ketterä traktorimönkijä, jossa huippuominaisuudet maastoajoon, suorituskykyinen moottori (499cm³, 39 hv) ja kattava vakiovarustelu.

HONDA TRX T3B -MALLIT

alkaen 11 290 €

REKISTERÖITY
KAHDELLE

Helppoa ja vaivatonta kaupankäyntiä - tervetuloa!

SEGWAY

HONDA

ZERO
MOTORCYCLES

BIKE & BOAT WORLD

HELSINKI
Veneentekijäntie 5 p. 020 7756 534

VANTAA
Tuupakantie 7 p. 020 7757 300

SolRex tarjoaa markkinoiden parhaat
ilmalämpöpumput avaimet käteen
periaatteella ja takuutoimituksella.

Soita heti ja pyydä kodin ilmainen
energia-kartoitus!

LN25 2300,-
sis. perusasennuksen

FT25 2200,-
sis. perusasennuksen

RV25 2500,-
sis. perusasennuksen

HR25 1700,-
sis. perusasennuksen

MUISTA HUOLTAA PUMPPU!
HUOLLOT KAIKKIIN
MERKKEIHIN 260,-

Ota yhteyttä ja pyydä tarjousta
ilmanlämpöpumpusta!

045 123 3121 www.solrex.fi

Jari Nurmi, jari.nurmi@solrex.fi
Kuskinkierros 7 A 5, Nummela
myynti@solrex.fi | Seuraa meitä myös Facebookissa!

RÄÄTÄLÖIDYT IKKUNA-, OVI- JA KAIDERATKAISUT

Teräs- ja alumiinirakentamisen kohdekohtaiset,
kattavat suunnittelu- ja urakkapalvelut yli
30-vuoden kokemuksella.

IMERA OY

Puh. 09 222 5752
Email: myynti@imera.fi
www.imera.fi

K Rauta

KEVÄTTÄ HINNOISSA

5 SK
YHT.

10,- (14,75)
/5 sk

Puutarhamulta 40 l Kekkilä
Kalkittu ja lannoitettu.
0,05€/L. 2,95€/sk.

CELLO

449,- (499€)

Kaasugrilli Cello Cabin 6i
6-poltinta. Valurautaparila.
Sivukeitin. Pulverimaalattua terästä,
polttimeet ruostumatonta terästä.

weber

595,- (695€)

**Kaasugrilli Weber Spirit
E-310 Classic**
Kolme poltinta. Sivutasot ja grillikaappi
tarvikkeille. Ritilät posliiniemaloitua terästä.

1749,- (1895€)

Ulkoporeallas Cello Spa Pyhä
6:lle henkilölle. Ulkoleveys 169 cm,
korkeus 109 cm, tilavuus 1450 l.

699,-

**Hyttysansa Mosquito
Magnet Pioneer**
Verkon kapasiteetti n. 16 000 hyttystä.
Vaikutusala noin 4000 m².

K Rauta

LOHJA/LOJO

Ojamonharjuntie 86, 08200 Lohja puh. 019 357 511.
Palvelemme: ma-pe 7-19, la 9-16, su 10-16

K Plussa

Tarjoukset voimassa
9.6.2024 asti tai
niin kauan kuin
varatut erät riittävät.